

Škola obchodníka I. Stanovte si cíle

Sestavení plánů a cílů je prvotní a nejdůležitější částí jakékoliv lidské činnosti. Úspěch totiž začíná určením toho, čeho chceme v životě dosáhnout.

"Musíte vzít zodpovědnost za svou finanční nezávislost do vlastních rukou nebo budete poslouchat ostatní do konce života. Buďto peníze ovládáte, nebo jste jejich sluha," říká Robert Kiyosaki, autor knih Bohatý táta, chudý táta a Chceš-li být bohatý a šťastný, nechod' do školy. Knihy patří právem mezi nejprodávanější publikace o finanční nezávislosti na celém světě.

Chybou většiny lidí je, že vlastně nevědí, co v životě chtějí.

Jaké kroky vedou k úspěšnému cíli?

1. **Sny a plány**
2. **Strategie**
3. **Praxe**
4. **Návyky**

Jak dosáhnout finanční nezávislosti?

- **Svému cíli musíte věřit.**

Musíte věřit sami sobě a nedat na to, co říká Vaše okolí. Myslíte, že někdo věřil Edisonovi, že vymyslí žárovku? Gatesovi, že způsobí revoluci v počítačovém odvětví? Dellovi, že svým přímým prodejem počítačů a péčí o zákazníka předstihne giganty IBM? McDonaldovi, že se výrobou a prodejem obyčejných hamburgerů stane jedním z nejmocnějších vlastníků realit na světě? Nevěřili jim zpočátku ani přímí příbuzní. A podívejte, co dokázali.

Jaké pravidlo platí?

- **Bohatí lidé investují a chudí konzumují.**

Velké procento bohatých lidí žije pod úrovní danou jejich finančním možností. Hned pochopíte proč. Také pochopíte, proč se bohatí stávají bohatšími a chudí chudšími.

Nejpodstatnějším rozdílem mezi chudými a bohatými není velikost účtů, ale finanční uvědomělost bohatých.

V Čechách jsou krásným příkladem porevoluční restituce. Peníze díky jim vyplacené použili jejich majitelé z velké části na nákup drahých aut pro celou rodinu, na dovolené s cestováním v byznys třídě a na stavby domů o desítkách místnostech. Mnoho z restituentů dnes opět žije v nájemních bytech, jezdí 10 let starým, bezcenným vozem a má tolik dluhů, že se z nich bez cizí pomoci těžko dostane.

Naopak ti, kteří začínali své byznysy od píky a nedali se zlákat drahými spotřebními hračkami, jsou dnes na výsluní podnikatelského nebe a mohou si dopřát cokoliv, aniž by ohrozili své bohatství.

Za jejich hračky platí výnosy z jejich investic a stát ve formě odpočtů z daní!

V roce 1965 byl na Harvardské univerzitě zahájen zajímavý průzkum úspěšnosti absolventů v rozmezí 20 let. Výsledky dopadly více než překvapivě. Jen 5 % z celkového počtu bylo finančně velmi dobře situováno.

Prokazatelným důvodem jejich úspěšnosti byly osobní plány a jejich nekompromisní dodržování.

Zbývajících 95 % studentů (stejně jako 95 % světové populace) nikdy neplánovalo, považovalo to za ztrátu času.

Na základě tohoto průzkumu se na Harvardu plánování bere jako jeden z hlavních předmětů.

Pamatujte si:

- **Abyste byli úspěšní, musíte mít svůj plán!**

Škola obchodníka II. Jak změňte finanční situaci k lepšímu

Abyste změnili svoji dosavadní finanční situaci k lepšímu, musíte si vštípit jiné způsoby hospodaření s Vašimi penězi. Rozhodně si musíte osvojit princip složeného úroku, omezit nakupování spotřebních věcí a nezadlužovat se.

Omezte nákupy zbytných spotřebních věcí

Pokud si chcete uchovat šanci na zbohatnutí, omezte v prvních fázích kupování zbytných spotřebních věcí (auta, el. spotřebiče, moderní nábytek nebo nekvalitní ošacení) a soustřeďte se na nákup pozemků, nemovitostí, akcií, vládních dluhopisů atd.

Především se začněte vzdělávat v otázkách obchodování a investic. Čím dříve se začnete starat o své finance tak, jak se o ně starají ti nejbohatší, tím dříve se Vaše finanční situace radikálně vylepší.

Nezadlužujte se

Míra zadlužení domácností v ČR je alarmující a pokud se podíváte na strukturu dluhů (vánoční dárky, dovolené apod.), je situace mnohem horší. Je těžké odolat, když mediální masáž půjčkových společností je všudypřítomná. Nicméně tudy cesta nevede.

Na začátku každého seriózního finančního snu je šetření a odpírání.

Používejte složený úrok (compound interest)

Jeden z největších géniů světa Albert Einstein pronesl, že objev složeného úroku je pro lidstvo mnohem důležitější než všechny ostatní objevy. Proč se tím tedy lidstvo neřídí? Proč jen malé procento lidí ví, co složený úrok je?

Odpověď je jednoduchá. Světový systém, který je nepřímo řízený enormními boháči v představenstvech nadnárodních společností potřebuje lidi, kteří budou celý život pracovat pro zvýšení majetku menšiny bohatých.

Proč je složený úrok hlavní myšlenkou zbohatnutí, můžete odvodit z tabulky zhodnocení investice 50 000 Kč při různých kapitálových výnosech během 1, 3, 6, 8 a 10 let.

	Výnos 2 %	Výnos 10 %	Výnos 30 %	Výnos 50 %
1 rok	51000	55000	65000	75000
3 roky	53060	66550	109850	168750
6 let	56308	88578	241340	569531
8 let	58583	107179	407865	1281445
10 let	60950	129687	689292	2883252

Pokud vložíte 50 000 Kč na 10 let do banky na termínovaný účet s 2 % úrokem (banka Vaše peníze rozmnoží v neporovnatelně výhodnějším kurzu), vyděláte za tuto dobu okolo 11 000 Kč.

Pokud však začnete obchodovat a Váš kapitál vzroste v průměru o 50 % ročně, máte za 10 let na účtu téměř 3 miliony korun!

Úspěšní obchodníci na finančních trzích dosahují mnohdy většího zhodnocení vlastního kapitálu než v naší tabulce.

Doporučuji sledovat naše internetové fórum, kde se běžně hodnotí obchodní metody s vyšším zhodnocením kapitálu. Nebo se podívejte na internetovou stránku nezávislé americké společnosti www.futurestruth.com, která monitoruje výsledky veřejně dostupných obchodních systémů.

Sami se přesvědčíte, jaké peníze informovaní obchodníci na finančních trzích vydělávají. Chytří obchodníci mají obchodní kapitál oddělený od ostatních peněz a nesahají na něj po dobu několika let. Peníze se tak mohou akumulovat pomocí složeného úroku a z obyčejných, ale finančně uvědomělých lidí, se během krátké doby stanou lidé bohatí.

Proč byste nemohli zbohatnout i Vy?

Škola obchodníka III. Proč obchodovat na burze

Je pro vás zaměstnání nutným zlem? Nebaví vás chodit do práce a pobírat podprůměrnou mzdu? Nehodláte dál vykonávat mnohdy absurdní nařízení svého šéfa? Chcete změnit svoji finanční situaci? Chcete se stát nezávislími? Odpověď na všechny tyto otázky je velmi jednoduchá – začněte obchodovat na burze!

- **Osvojte si strategie ziskového obchodování na finančních trzích.**

Obchodování na finančních trzích má obrovskou výhodu:

- **můžete začít i při stávajícím zaměstnání.**

Až získáte potřebné znalosti, stane se trading vaším hlavním zdrojem příjmů. Ke zvyšování a udržování kapitálu pak v žádném případě nebudete muset sedět u počítače osm a půl hodiny denně po dobu 40 let jako v běžném zaměstnání. Naopak.

- **Čím méně času věnujete obchodování, tím méně musíte rozhodovat o nákupu a prodeji, a tím méně chyb také uděláte.**
- **Obchodovat může kdokoliv a odkudkoliv na světě a nepotřebuje k tomu žádnou provozovnu, zaměstnance nebo klienty.**
- **Výdaji jsou jen ztrátové obchody, ty k úspěšnému obchodování neodmyslitelně patří. Jejich výše se dá správnými technikami snížit na minimum.**

Pro začátečníky jsou zdaleka nejllehčí a nejvýnosnější obchody s akciemi. Jde o pomalé trhy a případné chyby se dají včas zachránit.

Komodity často vyžadují velké účty a přísný management ztrát, což začátečníci většinou nejsou schopni dodržet.

Správně zvolené opce mohou být dobrým doplňkem obchodování s akciemi.

- **Malý informovaný obchodník má větší šanci na zisk než velké investiční fondy.**

Investiční fondy spravují miliony a miliardy, a proto musejí obchodovat pouze na velmi likvidních trzích. Nejúspěšnější světový fond manažeři často limitují velikost spravovaných finančních prostředků, protože s větším kapitálem pod správou klesá úměrně výkonnost fondu.

- **Je mnohem snazší obchodovat se sto tisíci dolary než se sto miliony dolary.**

Důvod je jednoduchý. S velkým kapitálem nemůžete do trhu vstupovat jednorázově, nezískali byste požadovanou cenu a navíc byste přilákali konkurenci. Velké fondy a investiční společnosti se tedy na finančních trzích pohybují pomalu. Malý obchodník má proti nim velkou výhodu.

Fondy musejí být neustále aktivní a obchodovat za každé situace.

- **Soukromý obchodník nemusí obchodovat, když nechce.**

Chytrý obchodník si vyčká na příznivou chvíli a vstoupí do trhu tehdy, nalezne-li obchod s největší pravděpodobností úspěchu.

Fondy mají na vývoj cen finančních instrumentů a cenných papírů dlouhodobý náhled. Denní nebo týdenní fluktuace, dosahující i 5 -10 %, je často nezajímají. Pokud by např. investiční společnost chtěla nakoupit akcie nějaké společnosti za 10 milionů dolarů a denní obrat těchto akcií byl okolo 1 milionu dolarů, trvalo by několik dní, než by se objednávka v takové výši uspokojila.

Zájem by okamžitě přilákal další investory, kteří by si rychle zjistili důvod enormní pozornosti o akcie příslušné společnosti. Pokud by nebyl podložený, začali by prodávat akcie za vyšší a vyšší ceny, aby uspokojili nečekanou poptávku. Během krátké doby by cena akcií vzrostla o desítky % i přesto, že by jejich skutečná hodnota byla mnohem menší. Euforie by záhy splaskla a ceny akcií by klesly ještě rychleji než stouply.

Daná investiční společnost by vlastnila akcie za 10 milionů, přičemž by jejich tržní hodnota činila jen několik set tisíc. Takové ztráty si nemůže v žádném případě dovolit. Její hlavní obchodní filozofií je minimální risk - ne maximální zhodnocení peněz!

Z těchto důvodů je vám jistě zřejmé, že

- **i vy máte v burzovním světě velkou šanci!**

Škola obchodníka IV. Investovat nebo obchodovat?

Chcete se naučit vydělávat peníze a nevíte, jestli máte svůj kapitál investovat anebo s ním obchodovat? Na první pohled se vám může zdát rozdíl minimální. Ve skutečnosti jde o diametrálně odlišný potenciál zisku.

Investoři na finančních trzích kupují akcie nebo deriváty na delší dobu a očekávají vzrůst ceny během několika měsíců popřípadě let.

Malí investoři chtějí své peníze zhodnotit lépe než v bance. Většinou však nemají zájem ani čas dozvědět se víc o finančních trzích. Bezmezně věří médiím, brokerům nebo investičním fondům, jejichž výnosy jsou často přímým odrazem stavu trhu.

Je-li trh v sestupné fázi, většina klasických fondů vykazuje velmi negativní výsledky. V této fázi investoři udělají lépe, přesunou-li své peníze do peněžních fondů. Nenabízejí sice o moc větší zhodnocení vkladů než banka, ale rozhodně neztrácejí tolik, jako akciové či derivátové fondy.

Obchodníci jsou mnohem aktivnější než investoři. Načasováním svých obchodů často dosahují výraznějšího zhodnocení peněz.

Mají kvalitní informace a krátkodobější náhled na jednotlivé obchody. Obchodníci využívají nestálosti a prudkých výkyvů tržních cen. Chytřejší z nich obchodují jak na vzestupu, tak na sestupu - tzv. short selling nebo-li shorting.

Existují desítky metod, které umožňují obchodovat na burze tak, abyste dosáhli 20 % i více ročního zhodnocení peněz. V Čechách bohužel ještě nedávno chyběly informace o tom, jak se to dělá.

Na přiložených grafech známé internetové společnosti YAHOO názorně vidíte rozdíl mezi investováním a obchodováním.

Investor nakoupí akcie a drží je prakticky navždy (BUY & HOLD). Z grafu vidíte, že nákupní cena akcií byla v roce 1996 kolem \$2 za kus. V listopadu 2005 vzrostla na \$40 a ještě šla nahoru. Zisk na jednu akcii v listopadu 2005 byl tedy \$38.

(V kalkulaci nejsou zahrnuty brokerské poplatky, daně a dividendy, se kterými by se investor v reálném držení během 9 let setkal.)

Týdenní Graf YAHOO (YHOO) – INVESTICE

Obchodník nakupuje a prodává akcie podle svého obchodního plánu, kde si zvolí proč, kdy a kde vstoupí a vystoupí z trhu. Z druhého grafu vidíte, že použitím nejzákladnějšího technického indikátoru klouzavého průměru (tuto primitivní strategii používají profesionální obchodníci k velmi ziskovému obchodování - jednoduché strategie jsou víc ziskové než statistické výpočty nebo desítky matematických indikátorů v jednom grafu) kupoval a držel akcie tak dlouho, dokud čára indikátoru rostla nebo byla rovná. Prodával, když čára klouzavého průměru začala klesat. Obchodník uskutečnil celkem 10 obchodů. Jejich přibližné hodnoty si můžete snadno zkontrolovat. Rozdíl mezi výdělkem investora a obchodníka je téměř \$300 na akcii!

Týdenní Graf YAHOO (YHOO) - OBCHODOVÁNÍ

Pokud si teď položíte základní otázku, zda investovat nebo obchodovat, je vám jasný rozdíl?

Na svých seminářích vzdělávám obchodníky od naprostých začátečníků po úspěšné tradery

Škola obchodníka V. Jednoduchost přináší zisky

Nákup levných akcií na začátku vzestupu a jejich držení do změny trendu je oblíbenou metodou většiny začínajících obchodníků. I ta však v sobě skrývá rizika ztrátovosti. Především jde o čas. Preferujte proto jednoduché a rychlé obchodní systémy.

Řada lidí se mylně domnívá, že pro správné rozhodnutí potřebuje maximum informací.

- **V obchodování to neplatí.**

Důvod je prostý. Než se vy, jako začínající trader, dovíte všechny informace, velcí a zkušenější hráči je dávno znají. A na sto procent nakoupili akcie před vámi. Proto v čase, kdy vy chcete uzavřít obchod, je trh již připraven na korekci.

Dejte si pozor!

- **Když vám český makléř zavolá žhavý tip na nákup amerických akcií, ví o rekordním profitu společnosti už půl Ameriky.**

Proto platí.

- **Vaše obchodní strategie musí identifikovat obchod s největší pravděpodobností úspěchu a s použitím minima informací.**

Jednoduché obchodní systémy mají své výhody:

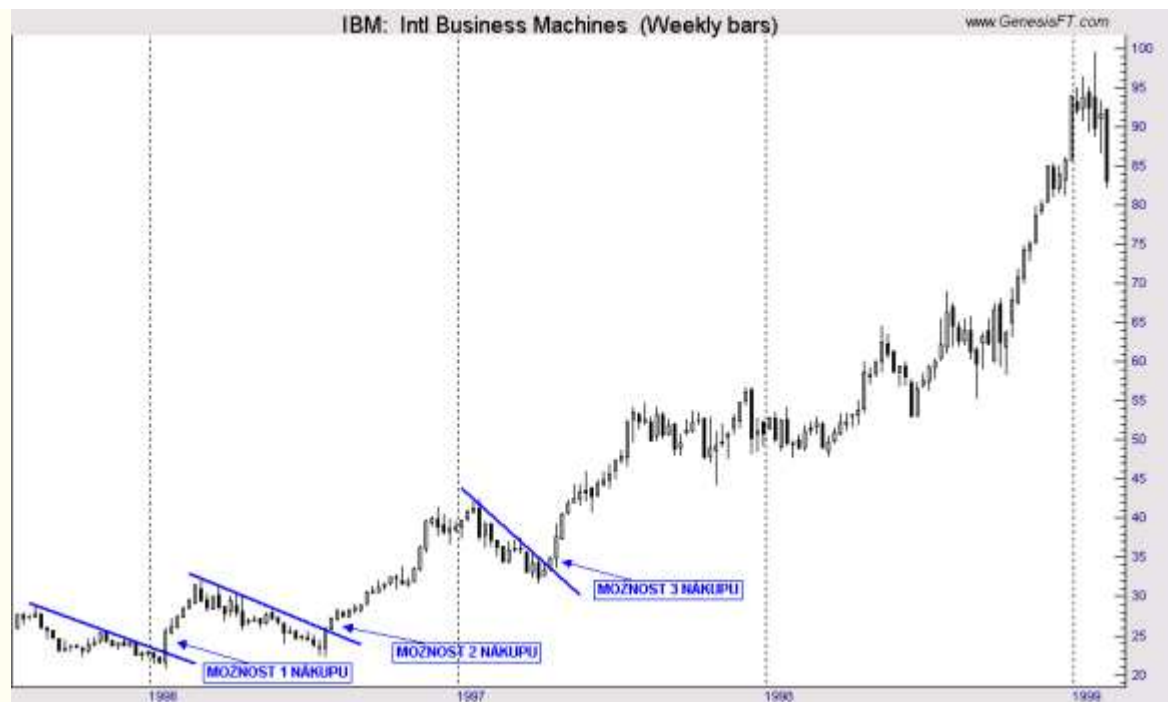
- **jednoduchou strategii k dosažení zajímavého profitu**
- **týdenní sledování trhu**
- **nízké transakční poplatky.**

Na týdenním grafu Coca-Cola (KO) vidíte vývoj společnosti od poloviny roku 1993 do začátku roku 1999. Akumulace cen byla prolomena v polovině roku 1994, což dalo signál k nákupu akcií za \$25. Až v červenci roku 1998 se evidentně změnil směr trendu, což dalo signál k prodeji \$55 za akcii.

Druhý příklad nákupu průlomů střednědobých downtrendů je vidět na grafu společnosti IBM. Jsou tu vyznačeny 3 možnosti. Všimněte si, že na rozdíl od předcházejících akcií Coca Coly, jsme akcie IBM po prvních dvou nákupech prodali. Až třetí nákup znamenal dlouhodobé držení.

Samozřejmě jsme stejně jako veřejnost mohli čekat, že se ceny akcií vzpamatují a budou pokračovat v uptrendu, Nicméně takto profesionálové nejednají. Ti kupují akcie, pokud jejich hodnota vzrůstá a prodávají je při sebemenším náznaku změny trendu.

Velkou výhodou jednoduchých obchodních systémů je, že vám na ziskový rok postačí 3 - 4 transakce.

Pro začátečníky platí pravidlo.

- **Čím méně obchodů uzavíráte, tím méně riskujete.**

Navíc nepotřebujete studovat hospodářské výsledky společností, ekonomickou ani politickou situaci.

Jednoduché obchodní systémy jsou tak triviální, že je zvládne i dítě školou povinné. Nehleďte v nich proto nic složitého. Na svých seminářích vám jejich princip více vysvětlím a povedu vás na cestě k ziskovým obchodům.

Nebojte se komodit

Není příliš velký rozdíl v obchodování s akciemi nebo s komoditami. Problém spočívá v rizikovosti komodit. Přesto jsou u obchodníků oblíbené a jistě by se měly stát předmětem Vašeho zájmu.

Komodity jsou oblíbeny díky pákovému efektu a likviditě. Nespočet obchodníků na nich zbohatlo, nespočet obchodníků na nich ztratilo. Devadesát procent traderů s komoditami ztrácí kvůli nepochopení významu pákového efektu.

Všem, co začínají, doporučuji instrumenty bez pákového efektu. Dokud nejste ziskoví na trhu bez marže, neměli byste ani pomyslet na rizikové trhy.

Komodity byly původně vyvinuty k tomu, aby farmářům a obchodníkům **pomohly vyvážit rizika kolísavé poptávky a nabídky po jejich plodinách.**

- Když byla nabídka omezená a poptávka vysoká, ceny vzrůstaly.
- Když byla nabídka hojná a poptávka klesající, ceny šly dolů.

Farmář ani obchodník neznali cenu pomerančů v době sklizně. Prozíravě se dali na začátku roku dohromady, a **dohodli se na ceně v době sklizně.**

Farmář tak mohl plánovat své výdaje a obchodník nastavit ceny.

Ve skutečnosti vyjednali druh komoditního (futures) kontraktu.

Futures kontrakty existují ve spoustě rozličných trzích. Kromě klasických komodit jde o trhy s finančními aktivy (akcie, obligace).

Většina obchodovaných kontraktů je klasifikována buď jako:

- **komoditní futures**
- **finanční futures**

V závislosti na tom, zda relevantní trh je komodita nebo finanční aktivum.

Futures kontrakty se obchodují:

- **na parketovém trhu (kakao, vepřové maso, pomerančový džus atp.)**
- **elektronicky (mini zlato, mini Nasdaq, DAX).**

V případě parketového trhu se obchoduje tak, že zavoláte svůj záměr makléři. On uvědomí obchodníka na parketu burzy, který zadaný obchod zrealizuje. Oproti elektronickému obchodování je obchodování na parketových trzích pomalejší a často neobdržíte takovou cenu, jakou byste si představovali.

Elektronické obchodování je nesrovnatelně rychlejší přesnější a levnější.

Příklad:

Světově známý akciový index S&P 500, který reprezentuje 500 největších společností v USA, se do roku 1998 obchodoval pouze na parketu Chicago Mercantile burzy. V roce 1998 vznikl elektronický mini kontrakt S&P 500 a během krátké chvíle se drtivá většina finančních prostředků přesunula z parketového trhu do elektronického. Podobná situace je ve všech akciových indexech a čeká i ostatní futures trhy.

Komodity jsou zařazeny do mých seminářů. Pokud chcete být úspěšnými obchodníky, neměly by futures kontrakty zůstat stranou Vaší pozornosti.

Výhody komoditních futures

Futures kontrakt je právní dohoda mezi kupujícím a prodejcem. Zavazuje prodejce, aby doručil kupujícímu smluvené množství (a hodnotu pro komodity) určitého jmění v budoucím datu za cenu dnes domluvenou.

Je důležité, abyste přesně pochopili, **co znamená budoucí datum.**

Futures obchodníci neobchodují s budoucími cenami. Obchodují s cenami současnými, jen vyrovnání obchodu se uskuteční v budoucnu.

- **Kupuji, když předpokládám nárůst ceny.**
- **Prodávám, pokud se domnívám, že ceny klesnou.**

Futures kontrakty se kupují a prodávají v řízeném prostředí futures burzy, např. Chicago Board of Trade (CBOT) v USA a London International Futures and Options Exchange (LIFFE) ve Velké Británii.

Existují 3 hlavní důvody, proč obchodovat futures:

1. **Hedging** - futures se používají k ochraně portfolia či jiného majetku. Jestliže máte investiční portfolio složené z US akcií a myslíte si, že trh poklesne, můžete se proti poklesu ochránit pomocí spekulace na sestup s použitím S&P futures. Pokud trh klesne, budete ztrácet na Vašich akciích, ovšem ztráta bude vykompenzována ziskem ve futures pozici.
2. **Arbitráž** – nastává, když v jednom okamžiku otevřete dvě protichůdné pozice na dvou trzích za účelem vydělat na změně v cenovém rozdílu. Příklad: domníváte se, že cena S&P futures je odlišná od ceny stejného cash trhu. Můžete koupit S&P futures a zároveň prodat cash trh. Vyděláte tak na nerovnováze obou trhů.
3. **Spekulace** – jde o nákup či prodej pozice za účelem dosažení zisku. Spekulanti nemají nejmenší zájem využít futures kontrakty k jinému účelu, než ke spekulaci na rozdílu ceny při otevření a při ukončení pozice.

Trpělivost přináší úspěch

Kdo se chce věnovat obchodování na trzích, měl by mít jednu důležitou vlastnost - trpělivost. Bohužel mnoho obchodníků trpělivost postrádá. Ukvapeně porušují svůj obchodní plán nebo předčasně vybírají zisky. Disciplína a sebekontrola jsou důležité pro úspěch na finančních trzích.

Disciplína a sebekontrola jsou jednou z nejdůležitějších dovedností úspěšného obchodování na finančních trzích. Zejména nováčci snadno ztrácejí sebekontrolu. Ukvapeně porušují obchodní plán nebo předčasně vybírají zisky.

Pokud máte problém s dodržováním disciplíny, určitě byste měli začít tuto dovednost v sobě rozvíjet.

Jedním ze způsobů, jak vybudovat sebekontrolu, je **trénink**.

Nabízím Vám jednoduché cvičení.

Sklenice vody

- Jistě jste zažili situaci, kdy jíte sytý koláč a postrádáte sklenici vody, abyste ho zapili. Máte velké nutkání. Schopnost odepřít si šálek tekutiny je žádoucí indikací Vaší schopnosti sebekontroly.
- Znovu si představte sladký koláč. Nechte ho zabalený. Představujte si, jak asi chutná. Přirozeně začnete uvažovat o sklenici vody. Když k tomu skutečně dojde, měli byste se zastavit. Místo přemítání o pití přemýšlejte o tom, co by se stalo, kdybyste žízeň odložili o 15 minut. Bylo by to jistě nepohodlné, ale mohli byste to udělat. Cvičte si mluvení sami se sebou právě tak, jako si představujete, že nepijete sklenici vody.
- Pokud si říkáte: „Je to neúnosné, nemůžu to vydržet,“ pak asi těžko zvládnete nevypít sklenici vody. Pokud budete přemýšlet: „Můžu posečkat 15 minut, můžu vydržet, potřebuji jen zůstat klidný a přemýšlet o něčem jiném,“ pak pravděpodobně odoláte pokušení. Budete schopni dodržovat kontrolu nad sebou samým.
- Rozbalte koláč, snězte ho a uvědomte si, jak je Vám dobře i když jste nevypili sklenici vody. Budete-li používat stejný způsob sebestpromlouvání jaký je vylíčen výše, pak snadno udržíte sebekontrolu v reálné situaci. Připomeňte si, že jste schopni odolat nutkání. Myslete na něco jiného, abyste odklonili pozornost od nutkání vypít sklenici vody. Jste schopni vydržet 15 minut! Poté, co zvládnete vydržet 15 minut, můžete čas prodloužit na 30 minut, pak na hodinu.

Možná to vypadá na první pohled pošetile, ale jde o metodu, na jejímž základě si můžete vybudovat schopnost udržovat sebekontrolu v situacích, které nepředstavují stres a napětí.

Časem si najdete podobnou metodu udržování disciplíny při monitorování Vašeho obchodu.

Tím, že změníte Vaše očekávání, získáte trpělivost a disciplínu nezbytnou pro úspěšného obchodníka. A to je jistě Váš cíl!

Stres a zmatek přináší rizika

Podmínkou vašeho úspěšného byznysu je, abyste se naučili ovládat sami sebe, abyste nepracovali ve stresu a zmatku. Jedině jako klidní a vyrovnaní zvládnete s přehledem analyzovat záplavu informací, dokážete se správně rozhodnout pro vhodný moment vašeho obchodu.

Proces nákupu nebo prodeje bývá na burze často tak rychlý, že může nepřipravené přivést do stresových situací. Téměř pravidelně tu dochází ke vzniku psychologického tlaku, který je spojen právě s realizací okamžitých rozhodnutí.

Najednou pochybujete, nevíte, zda máte zůstat u svých stávajících obchodních plánů anebo hledat nové příležitosti. Jako aktivní obchodník musíte analyzovat záplavu informací, jakými jsou reporty z různých médií, reporty výsledků až po neočekávané národní události.

Často stěží rozeznáte informace, které skutečně a zásadním způsobem ovlivňují akcie, které obchodujete. Co nastane v další etapě je nejisté. Obchodní plány, které jste si připravili během svého volna, nemusí odpovídat právě daným tržním podmínkám.

Jestliže jste chaotičtí a nevíte, co podniknout příště, můžete pociťovat, že se pohybujete „nazdařbůh“ tam a zpět mezi různými alternativami, co nikam nevedou.

V takových okamžicích musíte:

- **vrátit strukturu do vašeho obchodního života**
- **využívat čas organizovaným způsobem**
- **stanovit si jasně definované reálné cíle a následně plnit specifické plány pro jejich uskutečnění**
- **zvolit několik strategií a zaměřit se na jejich implementaci.**

Vyberte ty, o kterých se domníváte, že odpovídají současným tržním podmínkám. Nebuďte na ně však extrémně fixovaní. Mnoho obchodníků dělá chybu v tom, že si zvolí jediný (ten pravý) obchodní plán a mimo něj už nepřemýšlejí. Může se stát, že zmeškají významnou tržní příležitost. Často také plýtvají časem při zvažování mezi různými plány a patterny místo toho, aby přijímali rozhodnutí vedoucí k nabytí pocitu kontroly a směru.

Zachovejte tedy při svých obchodech klid a vyrovnanost. Nehledejte složitost tam, kde není. Jedině tak budete mít radost ze své práce. A že někdy obchody nevyjdou? To se prostě stává. Uvědomte si, že ztráta je jediným „nákladem“ vašeho byznysu.

Psychologie obchodování není vůbec jednoduchá. Je třeba se jí naučit. Psychologie je nedílnou součástí mých seminářů.

Víte, jak vybrat dobrého makléře?

Makléř je prostředníkem mezi Vámi a burzou, tudíž je velmi důležitou osobou ve Vašem byznysu. Správný makléř by Vám měl být k dispozici čtyřicet hodin denně, měl by se stát Vaším partnerem a pomocníkem. V žádném případě by Vás neměl nutit do obchodů. Na jeho výběru si dejte záležet.

K úspěšnému obchodování na finančních trzích potřebujete:

- správnou psychologii
- kvalitní vzdělání (nejlépe od zkušených traderů)
- dobrého makléře

Pořadí je velmi důležité, přesto veřejnost často postupuje opačně. Nejprve začíná s radami od makléřů. Až když pochopí, že je makléř k očekávanému majetku nedovede, začne se ohlížet po informacích a vzdělávání.

Makléře ale k obchodování nutně potřebujete. Je prostředníkem mezi Vámi a burzou. Mezi makléři panuje velká konkurence o klienty, každý je samozřejmě příležitostí pro profit. U nás existuje několik licencovaných obchodníků s cennými papíry, ve světě jsou tisíce makléřských společností.

Pro své vlastní obchodování používám služeb několika USA direct access brokers (přímý přístup na burzu), kteří nabízejí poplatky 1 cent za akcii a okolo 2 USD za mini futures trhy. Konkrétně mohu jmenovat MBTrading (www.mbtrading.com), který patří k mým oblíbeným i díky přátelské zákaznické podpoře.

Jak vybrat toho pravého?

Na základě dlouhodobého působení na finančních světových trzích jsem dospěl k závěru, že výběr makléře závisí na několika základních kritériích:

1. Čestnost a bezúhonnost

Makléř musí být Vaším pomocníkem a partnerem, informovat Vás o všem, co se děje na účtu. Rozhodně by Vás neměl nutit do obchodů (zvláště takových, které vyžadují maržové obchody na nelikvidní akcie), pouze informovat o možných příležitostech. Pokud chcete provést obchod, který by Vám dle úsudku makléře mohl přinést ztráty, musí Vám vysvětlit, proč to nedělat.

2. Rychlost a efektivnost provedení obchodu

Straňte se makléři, který nebude správně a promptně plnit Vaše požadavky na zadání objednávky. Jinak by se mohlo stát, že sice zadáte objednávku, ale makléř ji odloží a provede za půl hodiny. A Vy přijdete o peníze.

U akcií nemusí být ztráta tak propastná, ale u volatilních komodit nebo dokonce u opcí může pomalý a nevhodný vstup do trhu znamenat hodně velkou ztrátu, navíc znásobenou použitím marže.

Kvalitní makléř by Vás měl o provedení obchodu okamžitě informovat telefonem nebo emailem.

3. Vlastní obchodní zkušenost a znalost trhu

Makléř by měl mít rozsáhlé znalosti o obchodování, v ideálním případě podpořené vlastní zkušeností. Makléřské společnosti by své makléře měly vzdělávat jak obchodovat, ne jak přesvědčovat klienty o kupování cenných papírů.

Značné procento makléřů u nás i ve světě nikdy neobchodovalo s vlastními penězi. Přesto rádi radí.

Středem zájmu dobrého makléře by měl být plný účet obchodníka, ne počet obchodů, ze kterých má provizi.

O co mu jde, zjistíte malým testem. Zeptáte se, jestli někdy obchodoval. Když odpoví ano, zjistěte kde, jak dlouho a s jakými výsledky. Pak mu položte otázku, proč se stal makléřem. Lehce vydedukujete, jestli se bavíte s obchodníkem nebo s prodávčem.

4. Výše komisních poplatků

Musíte si ujasnit, jakým stylem chcete obchodovat. Bude-li to poziční, swing, denní nebo dlouhodobé investování. Podle toho volte makléře.

Dennímu obchodníkovi postačí levný online makléř. Investor musí vybírat mezi klasickými.

Makléř by měl svého klienta automaticky upozorňovat na všechny poplatky spojené s obchodováním cenných papírů – patří sem daně, poplatky jednotlivých burz, poplatky za maržové obchody, výše úroků atd.

5. Pomoc a vzdělávání klientů

Ujistěte se předem, kolik času a úsilí je Vám makléř připraven obětovat. Pod pojmem pomoc si můžete představit technickou podporu při použití obchodních softwarů nabízených makléřskou společností, fundamentální a technickou analýzu trhu, přesné vyrovnaní obchodních transakcí včetně kontroly pozic, vedení klientského účtu atd.

Makléřské společnosti by Vám měly zvýhodnit vstupné na vzdělávací semináře. Ty by měly být vedeny nejen makléři samotnými, ale i odborníky z oborů, které klienty makléřské společnosti zajímají (fundamentální a technická analýza, money management, psychologie, stavba a testování obchodních systémů, různé druhy nových finančních instrumentů, nové obchodní příležitosti atd.).

Makléřská společnost by měla na přání nabízet soukromé lekce. Zvláště pak, jestli je o to požádá VIP klient.

6. Nepřetržitý dealing desk a back-office platformy

Trvejte na tom, abyste mohli kontaktovat svou makléřskou společnost v čase, který vyhovuje Vám, ne jí. Běžná administrativa pochopitelně počká do příštího dne, ale vlastní obchody musí makléř vyřídit kdykoliv.

Back-office platformy slouží k větší flexibilitě makléře při zavádění nových produktů a služeb na trh.

Pokud se Vám zdají být tato kritéria na české poměry nereálná, není to pravda. Nebude dlouho trvat a všichni zdejší makléři se jimi začnou řídit.

Na čelních místech při výběru makléře bude dál figurovat výše komisních poplatků, nicméně i Vy byste si měli uvědomit pravidlo:

"Pokud platíš málo, očekávej málo"!

Používáte-li nejlevnějšího internetového brokera s poplatky 1 cent za akcii, může se Vám přihodit následující - držíte pozici a Vaše akcie z ničeho nic začnou příkře klesat. Potřebujete se jich urychleně zbavit a ejhle - NEFUNGUJE INTERNET. Zvednete sluchátko a chcete své akcie prodat přes telefon. Nicméně to samé má v úmyslu dalších sto zákazníků a telefonní linky Vašeho brokera jsou obsazené. Panika působí a cena padá a padá a padá...

Deset pravidel správného myšlení daytradera

Všichni obchodníci na světě mají své dobré i špatné dny. S tímto základním pravidlem musíte počítat. Mějte na paměti, že obchodování je pouhá souhra náhod. Žádný obchodní systém, ani ten za miliony dolarů, vám nezaručí stoprocentní ziskovost. Prvořadý je váš osobní přístup k byznysu, váš způsob myšlení.

1. Přiznejte si pravdu

Ať používáte jakýkoliv obchodní systém, např. prolomení technické formace, následování trendu, Fibonacci, klouzavé průměry, následování kanálu, signály oscilátoru, Bollinger bands, swing obchodování, mezery při otevření (opening gaps), spoléháte na příznivou náklonnost.

Obchodní systém v podstatě říká: když se stane 'x' obvykle následuje 'y'. Pomáhá Vám určit pravděpodobnost úspěchu. Nehledejte v něm tedy nirvánu - neexistující "Holy Grail". Při obchodování jde v první řadě o řízení rizika a až poté o pochopení nejstaršího zákona světa - zákona pravděpodobnosti.

2. Plánujte své obchody

Dokonalé dodržování obchodního plánu je základem Vašeho úspěchu. Obchodní systém Vám poskytne pravidla, kterých se musíte držet. Pravidla převedte do Vašeho plánu. Důležité je, abyste si plán napsali na papír a umístili ho na pracovním stole tak, abyste ho měli stále na očích. Svědomitě se ho držte.

Obchodní plán musí obsahovat tři hlavní části: přípravu, vstup, výstup. Musíte vědět, co na trhu hledat, kdy vstoupit do obchodu, kdy vystoupit a počítat s každou eventualitou.

3. Neutrácejte příliš

Většina začínajících obchodníků riskuje příliš mnoho peněz v naději rychlého zbohatnutí. Při denním obchodování, kde uskutečňujete jeden obchod za druhým, Vás může několik velkých ztrát rychle zničit.

Dobří denní obchodníci investují jen malé množství kapitálu do každého obchodu. Pamatujte – kdo moc neutrácí, nemůže moc ztratit!

4. Nemyslete na peníze, myslete na body

Ztráta peněz je součástí hry. Abyste mohli vyhrát, něco musíte ztratit. Neomylný systém neexistuje. Pokud jste na penězích závislí a těžko se vyrovnáváte se ztrátou, změňte svůj postoj k nim. Místo peněz se soustředte jen na čísla.

Myslete na procento obchodního účtu, na průměrný poměr rizika/výnosů, na potencionální profitující body oproti maximálnímu množství bodů riskovaných. Soustředte se na správná čísla, peníze přijdou samy.

5. Myslete bez emocí

Vyhnete se emocionálnímu obchodování. Neustále si opakujte - současný obchod je jen jedním z mnoha. Na začátku každého dne, než se trh otevře, si zavřete oči. Podívejte se na reálně časový graf na obrazovce Vašeho počítače. Sledujte, jak se cena pohybuje nahoru a dolů. Myslete na to, jak vstupujete do obchodu. Buďte ve střehu, ale klidní a bez emocí.

Všimněte si, jak se cena pohybuje poté, co otevřete pozici. Jak se přibližuje k Vašemu stop lossu. V hlavě si zadejte několik obchodů. Dosáhli jste ztráty? Nevadí, máte před očima celkový obraz. Bez emocí se pusťte do nového obchodu.

6. Buďte sami sobě šéfem

Za svůj úspěch nebo selhání zodpovídáte jen Vy, ne trh, obchodní systém, vláda nebo federální bankovní systém. Vy!

Staňte se svým vlastním rádcem. Sledujte, jak se chováte, pečlivě si všímejte svých pocitů. Pamatujte si, že mít úspěšný nebo ztrátový den není prvořadé. Nejdůležitější je, jak vykonáváte svou práci.

Poučte se z chyby, kterou uděláte, ale buďte na sebe přívětiví. Vyvarujte se prudkých výkyvů Vašich emocí. Devastovali byste nejen Váš účet, ale i vlastní ego.

7. Soustřeďte se na své myšlení a vyjadřování

Slova mají neuvěřitelně velký vliv. Obyčejná slova jsou často silnější než nadávky. Ztráta – co ve Vás vyvolává? Promeškanou příležitost, konec důležité etapy Vašeho života, krádež, úmrtí... Pro obchodníky je těžké připustit si ztráty.

Nazvěme je jinak – výdaje. Stejně tak zaměňte vítězství za příjem. Příjem versus výdaje. Přesně o těchto termínech je obchod. Vždy přemýšlejte o tom, jak se při obchodování vyjadřujete. Používejte neutrální slova jak o sobě, tak o trhu.

8. Méně někdy znamená více

Mnoho krátkodobých, reálně časových obchodníků dodržuje pravidlo "3x a dost". Omezte i Vy obchodování na tři obchody denně. Držte se hesla – zítra je taky den.

Nedělejte si těžkou hlavu. Neobchodujte 40 hodin týdně. Nahromadte své zisky v dlouhodobém měřítku.

Tím, že vyděláte méně, vyděláte vlastně více.

9. Užívejte si života

Pro někoho je burza únikem z reality. Obchodování je však o jediném cíli – zisku. Pokud obchodujete z jakéhokoliv jiného důvodu, čeká Vás pravděpodobně neúspěch, protože se místo chladného, mechanického myšlení, které je známkou dobrého obchodníka, necháte ovládat svými emocemi.

Přemýšlejte o tom, co Vás osobně na obchodování motivuje. Žijte vyrovnaný život. Není dobré trávit celý den obchodováním. Scházejte se s lidmi. Běžte ven a zapomeňte na práci! Najděte si jinou činnost. Najděte si nové zájmy.

10. Ved'te si deník

Existuje obchodní nástroj, který Váš výkon zlepšší - obchodní deník. Zapisujte si své myšlenky, pocity při vstupu a při výstupu z obchodu. Zabere Vám to několik vteřin, ale informace, které získáte ke své práci, jsou k nezaplacení.

Na konci každého týdne, nejlépe o víkendu, když jsou trhy zavřené, zhodnoťte týdenní vstupy. Buďte svědomití. Vyhodnocujte svoji práci každý týden, každý měsíc, abyste viděli dlouhodobější perspektivu.

Osvojte si těchto deset pravidel. Především buďte upřímní sami k sobě. Váš úspěch či případný neúspěch záleží jen a jen na Vás. Co kdybych Vás naučil správnému myšlení na seminářích?

Velký seriál o spreadech I.část

Pokud jste nikdy o tomto stylu obchodování neslyšeli, máte možnost to změnit a poznat kouzlo jejich použití. Ukážeme, jak se tvoří a jak vám mohou změnit pohled na obchodování.

Co je spread?

Spreadové obchodování je jedním z nejvýnosnějších a zároveň nejméně rizikových způsobů obchodování. Co to ale je spread a z čeho plynou jeho výhody?

V následující sérii článků bych Vám chtěl přiblížit něco z tajemství spreadových obchodů. Tento styl obchodování skýtá mnohé výhody a přitom bývá často tradery opomíjen. Věřím, že Vám tak pomůžu otevřít nové možnosti při Vašem obchodování. Opravdu si vážím pomoci skvělých obchodníků Joe Rosse a Andyho Jordana, kteří mi pomáhají při úspěšném obchodování spreadů. Díky těmto traderům jsem se velmi rychle naučil spready velmi efektivně používat.

Spread je nákup jednoho nebo více kontraktů futures na určitou komoditu a zároveň prodej jednoho nebo více offsetových kontraktů futures stejné nebo i jiné komodity. Spread také vzniká, pokud fyzicky vlastníme nějakou komoditu (jsme v long pozici) a zároveň prodáváme kompenzační futures (otevíráme short pozici).

Některé spready jsou určeny burzou, ale zároveň existuje mnoho „**exotických spreadů**“, které pouze čekají na to, abyste je objevili a začali obchodovat. Výhody a nevýhody nestandardních spreadů jsou trochu jiné než u spreadů, které jsou obecně známy, nicméně oba typy stojí za to, abychom se jimi zabývali.

Při tvoření těchto „exotických spreadů“ se samozřejmě nemusíte omezovat pouze na komoditní futures. Můžete do hry zapojit také akcie, opce, ETF,...

Příště si řekneme blíže, jaké druhy spreadů existují a jak můžeme vytvořit spread i v rámci jedné komodity.

Velký seriál o spreadech II.část

Pokud jste nikdy o tomto stylu obchodování neslyšeli, máte možnost to změnit a poznat kouzlo jejich použití. Ukážeme, jak se tvoří a jak vám mohou změnit pohled na obchodování.

Intermarket, intramarket

V minulém díle jsme si řekli, že spreadové obchodování je v podstatě obchodování rozdílů na vzájemně závislých trzích. Jaké spready existují a jak se tvoří?

Spready se dají rozlišovat na několik základních typů:

1. Intermarketové spready
2. Intramarketové spready
3. Calendar spready
4. Inter-exchange spready

Intermarketový spread

Intermarketový spread lze vytvořit tak, že vstoupíte do dlouhé futures pozice na jednom trhu a do krátké futures pozice se stejným měsícem expirace, ale na jiném trhu. Příklad: krátká pozice na květnové zlato a dlouhá pozice na květnové stříbro ve chvíli, kdy rozdíl mezi těmito dvěma futures dosáhl velmi nízkých hodnot a začíná růst a vracet se k normálu. Často se takto obchodují měny – je tak možné získat alternativu k forexovému obchodování.

Intramarketový spread

Intramarketový spread vznikne obchodováním v rámci jedné komodity. Vlastníte dlouhou i krátkou futures pozici na stejném trhu, ale s různými měsíci expirace. Příkladem takového intramarketového spreadu je, že jste long na prosincovou kukuřici a zároveň short na červnovou kukuřici. Předpokládáte tedy, že v červnu, před sklizní, se budou velké instituce snažit stlačit cenu kukuřice dolů, aby ji mohly levně koupit, a že naopak ke konci roku poptávka po dané komoditě poroste. Je to stejné, jako když supermarket prodávají staré a nové brambory. Všimli jste si, jaký je rozdíl v jejich ceně v dubnu a jaký v červnu?

Příště probereme další typy spreadů, aby možnost, ze kterých budeme vybírat, nebylo málo ;-)

Velký seriál o spreadech III.část

Kromě základních intra a intermarketových spreadů existují i další spreadové příležitosti, které je dobré sledovat a samozřejmě obchodovat. Které to jsou?

Calendar spready, Interexchange spready, jiné spready

Navážeme na minulý článek o intra a intermarketových spreadech a podíváme se blíže na další druhy spreadů:

Calendar spreads

Z intermarketových spreadů se mohou stát calendar spreads, použijete-li dlouhou a krátkou futures pozici na různých trzích a s různými měsíci expirace. Jedná se vlastně o kombinaci intermarketových a zároveň intramarketových spreadů.

Oficiálně jsou však intramarketové spready vytvářeny pouze jako calendar spready.

Interexchange spready

Zajímavé je, že dochází ke značným cenovým rozdílům při obchodování jedné komodity na různých burzách. Zároveň také na různých burzách jsou někdy rozdílné podmínky pro obchodování stejných komodit. Toho využíváme pro obchodování interexchange spreadů – spreadů mezi burzami. Pro vyhledávání takovýchto spreadů je dobré využívat buď kvalitní software nebo placenou službu, která se na spready zaměřuje.

Jiné spready

Můžeme obchodovat i jiné spready než ty standardní, které jsou uznávány burzami. Jistou nevýhodou je, že na rozdíl od standardních spreadů zaplatíme marži v plné výši, nicméně můžeme tak vytvořit neomezené množství obchodních příležitostí.

Nemyslím teď spready s minimální možnou korelací (např. Nasdaq proti pomerančovému džusu), ale spready, které skutečně mají myšlenku, kterou stojí za to obchodovat. Například je zřejmé, že spread nejsilnější akcie v určitém odvětví oproti nejslabší akcií ve stejném odvětví bude s největší pravděpodobností ziskovým obchodem.

Příště se podíváme, jak můžeme využít časových a sezónních zákonitostí při obchodování spreadů.

Velký seriál o spreadech IV.část

Spready mají daleko větší tendenci řídit se sezónními náladami na trhu než samotné podkladové futures. Co to pro nás jako obchodníky znamená?

Sezónní spready

Jednou z velkých výhod obchodování spreadů jsou **časté výkyvy dle sezónních vlivů**. Některé spready se v určitých obdobích obchodují velmi podobným způsobem rok za rokem.

Sledování sezónnosti pouze z historických grafů je velmi namáhavá a zdoluhavá činnost, ale naštěstí můžeme **pro vyfiltrování sezónních spreadů využít obchodní software nebo některé ze služeb, jež jsou dostupné na internetu**, a získáme tak relativně jednoduše zajímavá data. Sezónnost se zpravidla sleduje 15 let do minulosti. Sledovat dlouhodobější historický vývoj nemá smysl, protože trhy se přece jenom mění a my se snažíme určit, jak se budou ceny s největší pravděpodobností vyvíjet nyní, respektive v blízké budoucnosti.

Při vyhodnocování sezónních spreadů nám software mimo jiné označí **optimalizované datum vstupu a výstupu na základě sezónnosti**. Nicméně obchodovat pouze podle sezónnosti není úplně dobrý nápad. Přestože určitá korelace existuje, v každém roce se náklonnost podkladových futures k sezónnímu chování může vyvinout trochu jinak a my bychom mohli při obchodování čistě na základě optimalizovaných sezónních pohybů přijít o hodně peněz.

Je proto důležité tyto potenciální obchody dále filtrovat, abychom se pokud možno vyhnuli alespoň některým špatným obchodům – později si ukážeme, jak. Doufám, že je jasné, že pokud se spread vyvíjí opačným způsobem a zároveň existují závažné fundamentální informace, které tuto situaci podporují, nejen, že nebudeme obchodovat původní záměr, ale můžeme i obchodovat obrácený spread a využít tak aktuálního vývoje cen podkladových futures. Taková rozhodnutí však vyžadují znalého a zkušeného tradera.

Nyní se dostáváme k velmi úzce související otázce: Jaké trhy jsou vhodné pro obchodování spreadů? Kde nejspíše hledat příležitosti pro spreadové obchody? Na to se společně podíváme příští týden.

Velký seriál o spreadech V.část

Potenciálních spreadů je téměř nekonečné množství, jak se v tom tedy zorientovat? Které trhy jsou vhodné pro obchodování spreadů a které nikoliv?

Vhodné trhy pro spready

Komodit je obrovský počet a s různými daty dodání se chovají odlišně, nemluvě již o tom, že každá z nich se může obchodovat na různých burzách. Když si uvědomíme kolik kombinací na spreadové obchody se nám takto nabízí, automaticky vyvstává otázka:

Jak najdeme vhodné trhy pro naše obchodování?

V první řadě je třeba obchodovat pouze **likvidní trhy**. Někdy to vypadá, že se nabízí velmi výhodný intramarket spread, nicméně jedna z "nohou", na nichž je spread postaven, se obchoduje pouze ve stovkách kontraktů za den. Je pak velmi obtížné spread reálně obchodovat a vyžaduje to mít zkušenosti a dobrého brokera; přesto se jedná o obchod s poměrně vysokým rizikem.

Rizikové jsou obecně velmi volatilní trhy – káva, džus, bavlna, ropa. Na těchto trzích stačí nepřesný vstup nebo výstup o pár vteřin a vliv na Váš obchodní účet bude katastrofální.

Je také vhodné obchodovat trhy, které vzájemně **korelují** (jsou přímo či nepřímo závislé na vzájemném vývoji).

Proč?

Je to daleko bezpečnější, než obchodovat vztah mezi pomerančovým džusem a vepřovými pupky. Mnoho spreadů je přímo **uznáváno jednotlivými burzami** a to nám poskytuje další výhody, se kterými se postupně seznámíme.

Příště si povíme o některých z mnoha výhod, které spready nabízejí, a proč jsou vhodné i pro malé obchodní účty.

Robinsonův příběh

Osobní příběh bývalého aktivního obchodníka je perfektním vysvětlením pojmu money management.

Během prvního roku mého obchodování jsem v prostorách LIFFE burzy (Anglie) koupil a prodal 8804 FTSE futures kontraktů (40 denně). Výsledkem byla ztráta £61,620. Profitoval jsem v 55 % s průměrným ziskem £1009 a s průměrnou ztrátou -£1780. Můj nejvyšší denní zisk byl £7730 (ztráta -£12,426).

Těžké časy. Snažil jsem se přijít na to, v čem dělám chybu. Pokaždé, když jsem se dostal vpřed o £5-6 000 během jednoho, dvou týdnů, ztratil jsem následně všechno a ještě šel do minusu.

Místo toho, abych analyzoval výsledky, trápil jsem se špatnou výkonností. Obchody nešly. Byl jsem natolik frustrovaný, naštvaný a bezradný, že jsem se chtěl od obchodování vrátit k bezpečnějšímu povolání.

Rozhodnutí mě během krátké chvíle opustilo. Byl jsem si jistý, že mám od přírody talent na byznys. Usoudil jsem, že potřebuji pomoc.

Obrátil jsem se na firmu podporující "floor" obchodníky. Souhlasila s půjčkou £20,000 obchodního kapitálu s rozdělením zisku 60 : 40. Stanovila počáteční denní limit ztrát £500.

Bál jsem se, že pokud ho překročím, firemní floor manager mě jednoduše vyhodí.

Třetí den obchodování jsem ztratil £3 500 a nic se nestalo. Nikdo mě nepožádal, abych odešel. Cítil jsem se hloupě, ale pokračoval jsem a vyhýbal se kontaktu s floor managerem.

Následující pondělí (týdenní ztráty tvořily £5 000) si mě zavolal ředitel. Byl jsem přesvědčen, že dohodu zruší. Ale on byl velkorysý a prozíravý. Navrhl, abych začal znovu.

Ocitnul jsem se opět na parketě. Tentokrát **pevně rozhodnutý neztratit víc než £500**. Následovalo 14 nejtěžších, ale současně nejúspěšnějších dní mé obchodní kariéry.

Stal se zázrak, vydělal jsem! Chtěl jsem se dostat na +£1000 a nevrátit zpět víc než 20 % zisku. Prožil jsem tři týdny beze ztrát a nastartoval novou éru obchodování.

Dnes vím, kde jsem dělal chybu. Báł jsem se a nevěřil si. **Až přísné a důsledného lpění na limitu ztrát způsobilo, že jsem osobní postoj přehodnotil. Předtím bylo špatné, když jsem ztratil peníze. Teď bylo špatné, když jsem ztratil víc než daný limit.**

Stanovení a dodržování obchodního limitu mi dalo sílu. S ní vzrostla i moje jistota při dalších obchodech, které se obrátily v ziskové.

Malcolm Robinson - TheMasteryOfTrading.com

Zapomeňte na strategii Buy and Hold

Krátkodobé obchodování vyžaduje, abyste byli schopni akceptovat riziko a nejistotu. Musíte zapomenout na strategii Buy and Hold, která je pro dlouhodobé investory, a naučit se chovat a myslet jako krátkodobí obchodníci

Strategii Buy and Hold (Kup a Drž) používala většina obchodníků v 70 letech minulého století. Někdy jim obchody vycházely, jindy (většinou) ne. Zisky nebyly v žádném případě takové, jako při krátkodobém obchodování.

Vyhledávali podhodnocené akcie, nakupovali je, drželi a čekali, až vzroste jejich hodnota.

- **Strategie Buy and Hold bývá často pro investory zavádějící. Trhy se nepohybují jedním směrem bez ohledu na fakt, zda-li je trend býčí nebo medvědí.**

Na mnoha obchodních školách se strategie Buy and Hold stále vyučuje. Navíc je předkládána jako zisková obchodní strategie. Ale pozor na ni!

Mnoho zkušených investičních profesionálů dnes připouští, že ceny akcií jsou založeny na chování a očekávání davu. Hodnota aktiv dané společnosti může hrát roli v ceně akcie, ale převážná část ceny je **ovlivněna veřejným míněním davu.**

Jde o tvrdou realitu, která se těžko přijímá. Jestliže jsou ceny akcií založeny na veřejném mínění, pak zejména v rámci krátkodobých cenových fluktuací, kde se generuje většina profitů, existuje značná nejistota.

A je jasné, že

- **nejistota a riziko se těžce akceptují.**

Zejména pro začínající obchodníky je nesmírně obtížné přijmout fakt, že ceny jsou založeny na názorech davu a na dalších faktorech. Proto stále mnoho nováčků pokračuje ve víře amatérských investorů a používá strategii Buy and Hold. Snaží se vyhodnotit potenciál společnosti.

- **Ačkoliv ceny akcií odrážejí fundamentální záležitosti, většinou nikdo z nás neví, jak bude vypadat budoucnost dané společnosti.**

Například nedávno hlásila média, že američtí výrobci aut jsou na tom ve srovnání s japonskými automobilkami špatně. Kdo to mohl vědět? Předpovědi se těžce generují.

Ihned po fúzi automobilky Daimler-Chrysler společnost ohlásila zisky z prodeje Mercedesů, ale nedávné zisky pocházejí z prodeje značky Chrysler. Těžce se předvídá, co budou preferovat zákazníci v budoucnosti.

Zisky daných společností závisí na preferencích lidí, a ty lze stěží odhadnout. Bez křišťálové koule nedokážete stanovit budoucí ceny akcie s jakoukoliv mírou jistoty. A nezáleží na tom, zda používáte fundamentální či technickou analýzu.

Psychologie krátkodobého obchodníka je velmi specifická. Na seminářích vám pomůžu si tuto specifickou osvojit.

Jak vyděláte na akcích, když trhy klesají

Klíčem k dlouhodobému úspěchu na finančních trzích je umět hrát na obě strany. To znamená umět vydělávat peníze nejen, když je trh v býčím trendu, ale také, když ceny akcií klesají.

Mnoho investorů žije v mylné představě, že se dá na akcích vydělávat pouze tehdy, když je trh v býčím trendu (uptrendu). To stačí vybrat 1-2 nejsilnější sektory trhu a z nich pomocí Top down analýzy zvolit nejsilnější akcie.

Pro vysvětlení:

- Top down analýza je metoda, kde nejprve zjistíte výkonnost celého trhu, poté jednotlivých sektorů a až v konečné fázi výkonnost jednotlivých akcií
- v uptrendu hledáte nejsilnější akcie z nejsilnějších sektorů
- v downtrendu hledáte nejsilnější akcie z nejsilnějších sektorů.

Techničtí analytici používají pro Top down analýzu indikátor nazvaný Relative Strength Comparative (indikátor porovnávající relativní výkonnost).

Co dělat, když začnou trhy klesat?

Zapomenout na akcie a převést peníze do peněžních fondů, nebo z trhů odejít a počkat, až se situace vylepší? Tak uvažují lidé, kteří s akciemi neumí obchodovat.

Jak se na klesající trhy dívají profesionálové? Úplně stejně jako na trhy vzrůstající, pouze

obrábí klasické dlouhé (long) pozice za krátké (short) a v nich spekulují na sestup.

Nezkušené veřejnosti se při vyslovení slova spekulace zatemní oči a objeví se myšlenky velkého rizika a ztráty peněz. Bohužel pro ni. Na trzích se vydělává velmi dobře nejen, když ceny stoupají, ale i když klesají. Býčí trh netrvá věčně a upnout pozornost pouze na tuto fázi, je přinejmenším nerozumné.

Mechanika kupování a prodávání akcií v uptrendu je vcelku jednoduchá:

- dnes koupíte akcie společnosti ABC za \$5, počkáte až cena akcií vzroste a prodáte za \$10.
- Rozdíl \$5 je vaším ziskem.

V downtrendu je to přesně naopak:

- akcie stejné společnosti ABC se nyní obchodují za \$10. Podle vašeho úsudku jsou předražené a začnou brzy klesat. Zavoláte makléřovi a požádáte ho, aby vám akcie prodal „na krátko“ (short sell) – to značí, že chcete spekulovat na pokles cen akcií ABC. Přejete si, aby ceny akcií ABC klesaly. Čím více cena klesne, tím větší je váš profit. Jakmile jste přesvědčeni, že cena klesla na maximum, uzavřete obchod zpětným odkupem akcií. Celý proces prodávání na krátko je téměř stejný jako klasické kupování za málo a prodávání za hodně. Jediné, co je odlišné, je terminologie objednávek.

Pokud jste o možnosti prodávání na krátko ještě nikdy neslyšeli, zřejmě si říkáte: „Jak mohu něco prodat, když jsem to ještě nekoupil?“ Jednoduše. Vypůjčíte si od makléře.

Je to jako kdybyste si půjčili od známého nové jízdní kolo, které má hodnotu 15 000 korun. Pojedete s ním ven, najednou vás někdo zastaví a nabídne za kolo 30 000 korun. Vám je jasné, že to samé kolo můžete obratem koupit znovu za 15 000 korun a prodáte ho. Prodáte něco, co vám nepatří. Nicméně víte o rozdílu cen a známému k novému kolu přidáte 2 000 korun na lepší sedačku. Všichni budete spokojeni. Spekulací na rozdílu cen jste vydělali 13 000 korun.

S prodáváním akcií na krátko je to podobné. Každý český makléř, který obchoduje se zahraničními akciemi, vám o shortování podá základní informace (včetně seznamu akcií, které se na krátko obchodují). Pokud se rozhodnete obchodovat na krátko, musíte si **otevřít tzv. maržový/shortový účet**. Na něm musíte udržovat alespoň 50 % hodnoty akcií, které shortujete. (Hodnota se u různých makléřů může lišit. Některé riskantější, volatilní akcie mohou vyžadovat i větší obnos.)

DEJTE SI VŠAK POZOR:

- **oproti kupování akcií je shortování akcií více rizikové!**

Důvod je jednoduchý. Pokud nakoupíte akcie společnosti XYZ za \$10 a společnost XYZ zbankrotuje, vaše maximální ztráta je 100 %. Na druhé straně, prodáte-li na krátko akcie za \$10 a tyto akcie místo poklesu začnou vzrůstat, každý dolar vzrůstu pro vás znamená 10 % ztrátu. Při \$20 za akcii jste ztratili 100 % svého kapitálu. A kdo říká, že cena akcií neporoste ještě výš?

Samozřejmě jde o teoretický příklad. V praxi nepotkáte nikoho, kdo po ztrátě 100 % kapitálu bude ještě ochotný „přihazovat“ více peněz do ztrátového podnikání.

Kromě shortování akcií můžete na obchodování klesajícího trhu využít i kupování put opcí. Ve světě jde o poměrně často využívanou strategii. Opce mohou být velmi dobrým doplňkem soukromých obchodníků.

Ovšem pouštět se bez dostatečného porozumění akciím do derivátů, představuje značné riziko. Navíc je znásobeno jazykovou bariérou. V současné době u nás není jediná makléřská

společnost, která by umožňovala obchodování s opcemi na zahraničních trzích. Čeští obchodníci se tedy prozatím musí obracet pouze na zahraniční makléře.

- **Shortování akcií by mělo patřit k dovednostem každého obchodníka, který usiluje o úspěšný byznys.**
- **Při shortování je nutný striktní money management a disciplína.**

Pokud jste ještě nikdy neshortovali, měli byste se s metodou dobře seznámit. Zkuste si její využití za mé asistence nejprve na papíře, až poté ji zařadíte do svého obchodního plánu.

Obchodovat na burze je docela snadné

Jen amatéři a nezkušení obchodníci odcházejí ze světa byznysu s nulovým kapitálem. A přitom je tak snadné vydělávat peníze. Chce to jen získat vědomosti, mít trpělivost, sebekázeň a najít si svoji metodu.

Pokud se chystáte do světa obchodu, jste na nejlepší cestě k osobní i finanční svobodě. A vůbec nezáleží, jestli jste profesor, účetní nebo prodavač či prodavačka. Strategie nejúspěšnějších traderů jsou tak jednoduché, že je pochopí i průměrný žák základní školy.

Mistr tradingu Alexander Elder ve své nejlépe prodávané knize Trading for a Living jednoznačně říká: „Pokud umíte obchodovat na burze, máte neomezené příjmy. Můžete žít kdekoliv na světě, nic Vás neomezuje, můžete si dovolit prvotřídní luxus.“

Jaká je realita jeho rčení? Skutečně, nejúspěšnější obchodníci na burze vydělávají obrovské peníze (př. Larry Williams). Obchodování se museli naučit. Nejprve teoreticky bez investování vlastních peněz, teprve pak v reálném byznysu.

Burza není místem pro lidi s laxním a amatérským přístupem. Jeden z nejvýdělečnějších byznysů na světě se nedá naučit za 14 dnů. Osvojit si úspěšné techniky a získat obchodní strategie, vyžaduje píli a trpělivost.

Jako v jiném oboru i zde budete zpočátku potřebovat velké množství teorie o všech aspektech obchodování. Budete muset nastudovat spoustu knih, navštívit přednášky profesionálních obchodníků, začít sledovat obchodní internetová fóra a trpělivě pracovat na svém obchodním plánu.

Dříve nebo později se musíte dopracovat k ziskovému obchodování. Vůbec nezáleží na Vašem vzdělání. Mistři tradingu většinou nemají akademické hodnosti z finančnictví. Cennější než titul z Harvardu je přímá zkušenost s trhy. Pokud se Vám podaří dostat až na „prkna“ burzy, je to to nejlepší vzdělání, které můžete jako obchodník získat.

Statistika říká, že na burze ztrácí 80 % obchodníků a investorů - ať už prostřednictvím fondů, správců majetku či přímo vlastními obchody. Statistika také říká, že úspěšní obchodníci na burze patří k nejbohatším byznysmenům vůbec.

Menšina připravených a zkušených získává peníze od většiny neinformovaných a nepřipravených. Jediná cesta, jak na burze vydělat je, přiřadit se k té menšině.

Na trhu fungují často nejprimitivnější metody, kterým nezasvěcení lidé kvůli jejich jednoduchosti prostě neuvěří. A tak laicky hledají složité finanční strategie, výpočty nesmyslných hodnot, které je v praxi vedou do ztrát.

V jednoduchosti je cesta. Například Larry Williams používá volatilní proražení, Richard Dennis proražení určitých cenových hladin, Ed Seykota s William O'Neil jednoduše kupují každou akcii, která se dostane na tak vysokou cenu, na které v minulosti ještě nikdy nebyla, Joe Ross používá jednoduché grafické formace, Joe Di Napoli Fibonacciho čísla atd.

I přesto, že výše uvedení super tradeři získávají na nejjednodušších metodách, začínali stejně jako většina - hledáním sofistikovanější strategie s mnoha proměnnými. Po velkých ztrátách pochopili, že ziskové obchodování je o řízení vlastní psychologie a kapitálu v jednotlivých obchodech. Metoda je až na druhém místě.

Většina začátečníků na burze tomu nevěří. Sebezdokonalováním nakonec přijdou na to, že mám pravdu. Jde jen o to, kolik času ztratí. Protože čas jsou peníze.

Otázky kolem technické analýzy

Technická analýza je podle mých zkušeností alfou i omegou úspěchu. Klienti seminářů se mě často ptají na několik základních otázek. Rád Vás s nimi seznámím.

Za jak dlouho se ji naučím?

Technická analýza je rostoucím průmyslovým odvětvím. Není přesná odpověď na otázku, jak dlouho Vám bude její nastudování trvat. Záleží na mnoha faktorech - kolik času budete studiu věnovat, jaké metody si vyberete, jak zkušený je Váš učitel.

Pokud technickou analýzu zvládnou, skutečně zbohatnu?

To je nejčastější otázka. Nejlepším způsobem, jak na ni odpovědět, je příklad dvou investorů. Mají stejné znalosti a zkušenosti, nakupují a prodávají stejné akcie nebo finanční deriváty za shodné ceny. Mají tedy identické zisky či ztráty. Za předpokladu, že investor A má k dispozici investici ve výši 1 000 USD a investor B má 10 000 USD, je odpověď jasná. Investor B má příležitost k desetinásobně vyššímu celkovému zisku než investor A.

Dalším důležitým faktorem je leverage (páka). Předpokládejme, že oba investoři A i B začali s 1 000 USD a opět obchodovali stejné tituly. Tentokrát ale investor A použije deriváty (opce, futures atd.), zatímco investor B obchoduje se standardními akciemi. Výnosy (v procentuálním vyjádření) jsou většinou vyšší u derivátů než u samotných akcií. Kdyby se např. cena akcie XYZ pohnula z 10 USD na 12, znamenalo by to 20 % zisk. Zisk ze správně vybrané opce nebo kontraktu futures na akcii XYZ by byl vyšší díky výhodám plynoucím z finanční marže nebo páky.

Opce na akcii XYZ (na tentýž dvoudolarový pohyb ceny) se může pohybovat v rozmezí od 0,10 USD do 0,30 USD, čímž nabízí 200 % návratnost při cenovém pohybu akcie o 20 %.

Kolik peněz vyděláte, je pouze na Vás. Záleží na tom, jak často budete obchodovat, jaký rizikový profil si vyberete a do jakých finančních instrumentů se rozhodnete investovat.

Je skutečně přínosné studovat grafy?

Studium grafů se v praxi používá mnoho let. Starověké státy Evropy, Asie, Středního východu a Ameriky aplikovaly grafy při matematických výpočtech úrody, počasí, astrologie i jinde. Od vzniku trhu cenných papírů byly grafy jediným způsobem pro vizuální prezentaci vývoje cen ve vybraném sledovaném období.

S příchodem počítačové techniky a díky všeobecné dosažitelnosti technické analýzy, bylo používání grafů vykázáno na druhé místo. Přesto zůstávají pro trading důležité a často jsou nejmocnějším nástrojem zastánců technické analýzy.

V 90. letech 20. století se začaly na grafech studovat cenové formace, teorie zpětného pohybu, Gannova teorie, studie gapů (mezer), Dowova teorie, aplikace trendových křivek, technika supportů a resistancí.

Co můžu od technické analýzy očekávat?

Jednoznačně vysoké výnosy. Pokud se ji naučíte profesionálně aplikovat, odstraní z obchodování lidský element - chamtivost a strach - vedoucí k promarněným příležitostem.

Technická analýza je o grafech a indikátorech

Technickou analýzu musí znát každý burzovní obchodník. Právě ona je cestou k Vaším ziskům. Je populární metodou vycházející z předpokladu, že se minulost opakuje v cyklech.

Technická analýza je moje hobby. Studoval jsem ji v zahraničí a získal jsem řadu diplomů prestižních institucí.

Jako prezident České národní asociace technické analýzy pracuji především na posílení postavení technické analýzy mezi obchodníky v ČR.

Technická analýza je v podstatě série indikátorů (grafů), zachycujících vnitřní tržní sílu (slabost) a trendy. Existují stovky dostupných indikátorů, které pomáhají investorům v jejich rozhodnutích. Mnohé se staly obecně známými a používanými - např. index relativní síly (Relative Strength Index) nebo oscilátory Momentum a Stochastic.

Dobré indikátory technické analýzy:

- vizuálně znázorňují historickou sílu nebo slabost cenových pohybů
- ukazují, v jakém cyklu cenových pohybů se trh momentálně nachází

Dávají jasné a jednoznačné signály k nákupu či k prodeji s omezeným rizikem.

Technická analýza dnes silně konkuruje analýze fundamentální (analýza účetních dokladů a reportů, studium výnosů a cen, poptávky po produktech, monitorování cen materiálů, zdrojů, produkčních nákladů...).

Přínos technické analýzy využívá stále více společností. Na jejím základě je iniciováno stále více obchodů.

Technická analýza vám načasuje obchod

Technická analýza v praxi spoléhá výhradně na fakta, nikoliv na domněnky. Fakta se nedají falšovat a ochrání vás před bankrotem. Technické grafy vám pomůžou načasovat koupi nebo prodej akcií nebo komodit na ten nejvhodnější okamžik.

Jestliže fundamentální analýza vyhodnotí, který trh je v danou chvíli pro vás nejvhodnější, technická analýza vám obchod načasuje. S pomocí grafů přesně zjistíte, která doba je nejprůhodnější pro prodej nebo koupi akcií či komodit.

Technická analýza předpokládá, že se ceny pohybují iracionálně a že je jejich pohyb často zapříčiněn „vnějšími silami“, o kterých se většina investorů nikdy nedozví. Na rozdíl od fundamentální analýzy technická analýza zkoumá rozdíl mezi poptávkou a nabídkou přímo a nehledí na faktory ovlivňující cenu akcie.

Nejúčinnější a nejvíce ziskové je využití fundamentální i technické analýzy. Fundamentální analýzou jednoduše oddělíte zrna od plev pomocí porovnání silných akcií, technickou analýzou si daný obchod načasujete.

Nesmíte zapomenout, že fundamentální analýza slouží pro dlouhodobý vývoj ceny akcie, technická analýza nalezne uplatnění v kratším měřítku.

Technická analýza v praxi

Pamatujete si ještě na bankroty společností Enron, Worldcomm nebo italského koncernu Parmalat? Mnoho investorů vložilo do jejich akcií své celoživotní úspory a přišlo o ně. Uvěřili domněnce, že nadnárodní koncerny, zaměstnávající tisíce lidí z celého světa, nemohou falšovat účetnictví.

A co se stalo? Ve všech případech byli zapleteni vysocí státní úředníci, brokerské společnosti včetně JP Morgan, ABN Amro, účetní korporace včetně Arthur Andersen, KPMG, banky včetně Citibank, Bank of New York, nadnárodní mediální společnosti a věhlasné ekonomické deníky.

O důvěryhodnosti těchto společností pochyboval málokdo. Skutečnost byla ovšem jiná. Stejně jako u nás, tak i ve světě kvete korupce na nejvyšších místech. Proto platí:

pokud chcete uspět v ostře sledovaném byznysu, jakým je obchodování na finančních trzích, musíte se spoléhat na FAKTA!

FAKTA naleznete právě v technické analýze.

Technická analýza se nedá falšovat, data jsou daná a vy podle nich musíte jednat. Technické grafy Enronu nebo Worldcommu byly v downtrendu dávno před tím, než se veřejnost probudila s obrovskými ztrátami na svých účtech! A věřte, že lidé, co na trzích vydělávají zajímavé peníze, nedrží akcie v downtrendu.

Využití technické analýzy

Technickou analýzu můžete v nezměněné podobě využít prakticky na všechny finanční trhy. Ať se jedná o US akcie, francouzské akcie, japonský futures index nebo US komodity, dají se všude použít stejné nástroje technické analýzy.

Rozdíl v technické analýze odlišných trhů je pouze v tom, že komoditní trhy jsou o poznání rychlejší než akciové. Obchodníci tudíž musí při obchodování s komoditami jednat a používat nástroje technické analýzy mnohem rychleji.

Nejdůležitější je trend

Nejdůležitější předpoklad technické analýzy spočívá v tom, že se ceny pohybují v TRENDECH. K vyděláním peněz na finančních trzích potřebujete trend a jeho správná identifikace je pro vás absolutně nezbytná.

Rozeznáváme 3 druhy trendů

- krátkodobý
- střednědobý
- dlouhodobý

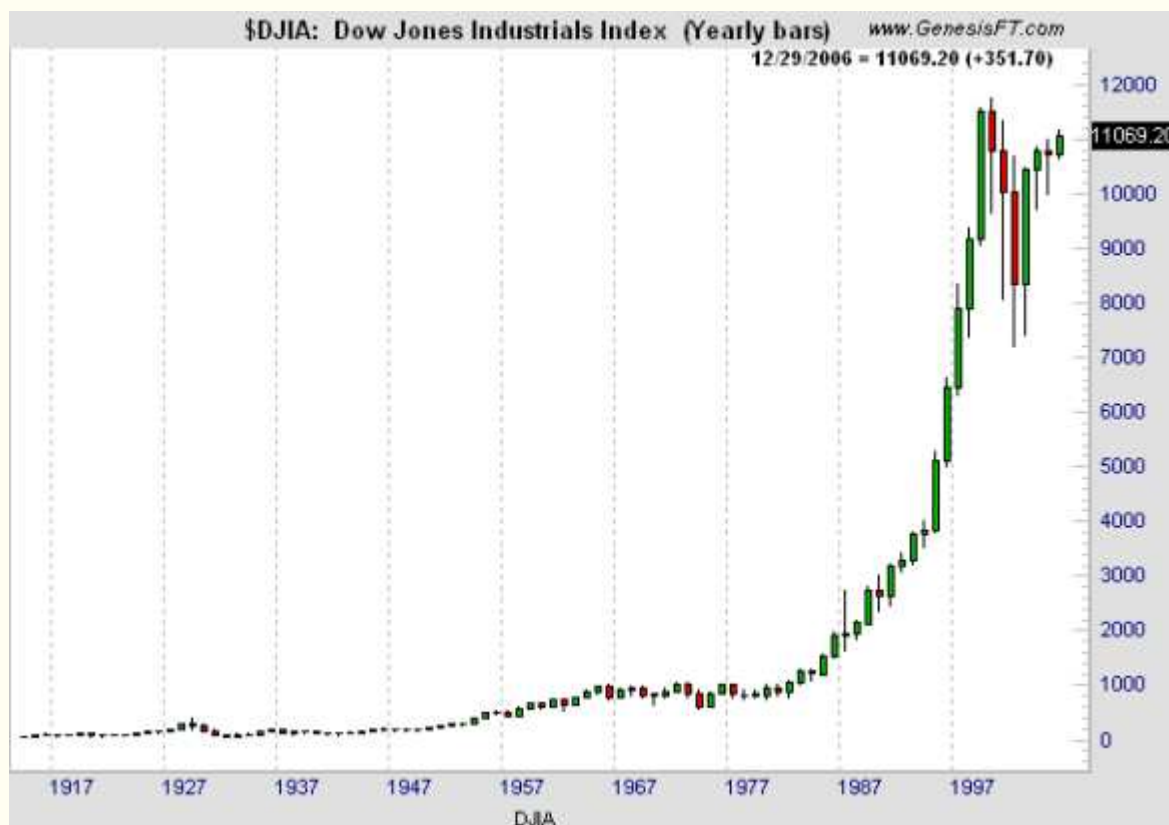
Káva - krátkodobý trend

Yahoo - střednědobý trend

DJIA - dlouhodobý trend

Technická analýza je pro ziskový byznys nezbytná. Vzdělávací program technické analýzy lektoruji pro obchodníky z finančních institucí druhým rokem. Technická analýza je předmětem mých seminářů.

S Trade Risk Managementem nebudete riskovat

Svůj obchodní systém musí mít každý úspěšný burzovní obchodník. Trade Risk Management vykazuje při slušné finanční dostupnosti stabilní profit bez ohledu na aktuální fáze trhu. Je proto minimálně riskantní a přináší značné zisky.

Trade Risk Management je zcela unikátní obchodní systém, který můžete použít pro obchodování překoupených a předprodaných finančních instrumentů, akcií, futures a měn.

Základní myšlenkou TRM burzovní analýzy je poznatek, že:

- **ceny se cyklicky pohybují kolem své pomyslné nominální hodnoty.**

Jinými slovy se dá říct:

- **vždy, když se cena odchýlí od své nominální hodnoty, má přirozenou vlastnost se k ní vracet.**

TRM vychází z analýzy cyklů vypracované americkým matematikem J.M. Hurstem. Obchodní systém je založen na grafické burzovní analýze pro obchodování na finančních trzích s minimálním rizikem.

Pro názornou ukázkou fungování TRM se podívejte na akcie Wrigley (WWY).

V horní polovině grafu černá křivka vyznačuje nominální hodnotu. Zelené křivky (sigma kanály) určují stupeň přeprodanosti a překoupenosti dané akcie. Všimněte si, že se i přes oscilace cena nakonec vždy vrací k nominální hodnotě (křivce).

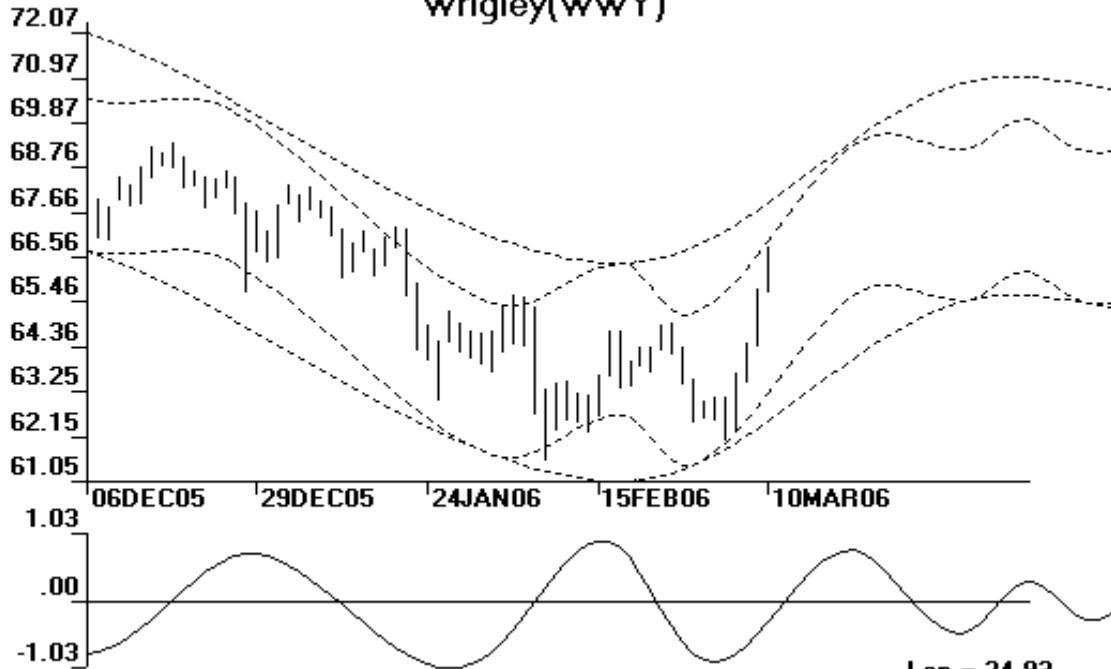
Při pozici ceny na tzv. +/- 2 sigma má obchodník jistotu, že se cena pohne proti směru obchodu jen ve 2 % případů, na tzv. +/- 3 sigma dokonce jen v 1 % případů.

K upřesnění vstupu do obchodu používá TRM další grafy:

1. Křivkové obálky

<http://www.traderiskmanagement.com>

Wrigley(WWY)

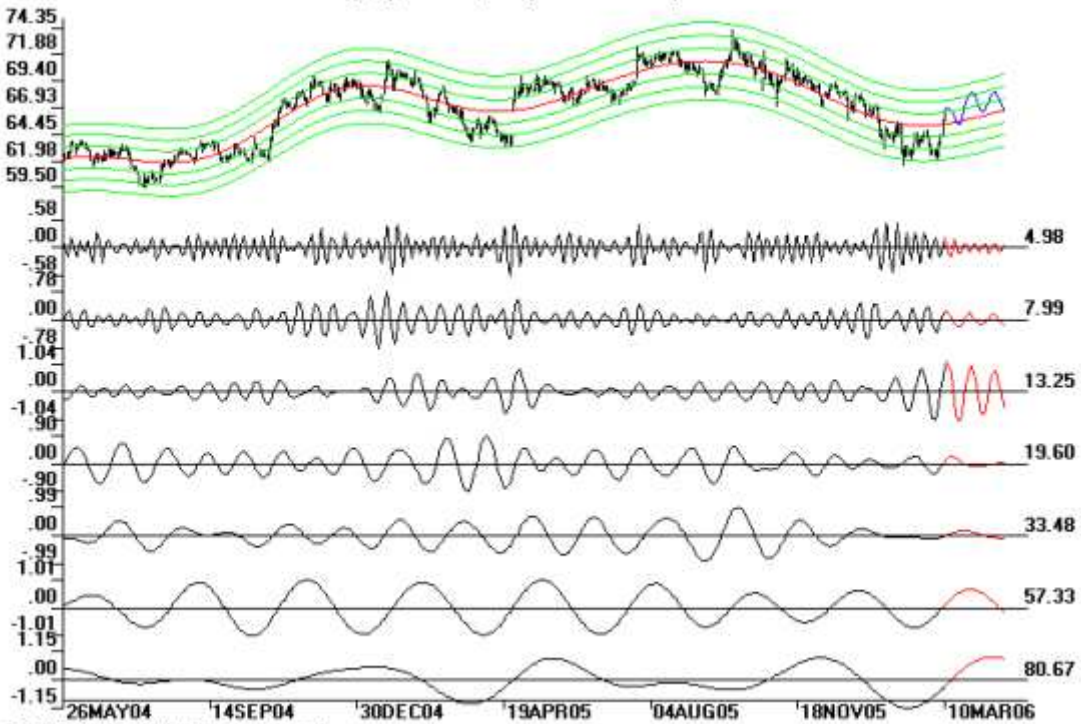

Copyright© 2006 TRM All rights reserved

2.Graf analýzy cyklů tzv. dekompozice

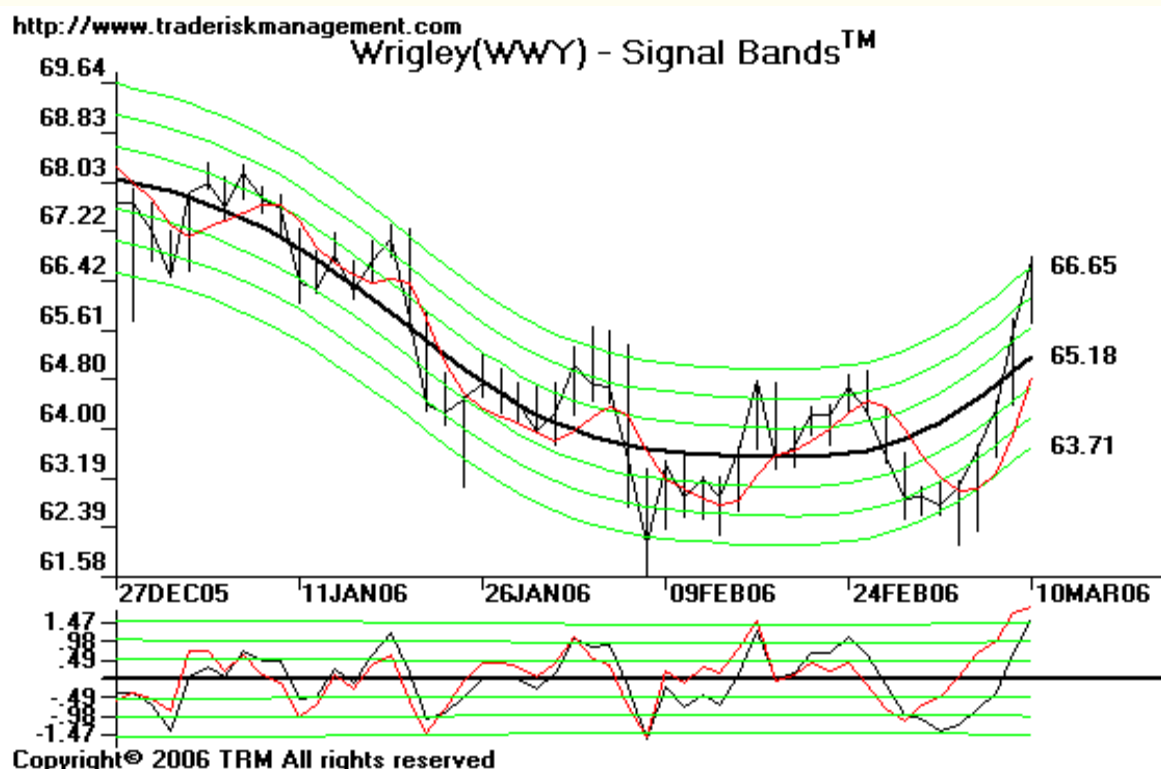
<http://www.traderiskmanagement.com>

Wrigley(WWY) - cycle decomposition

Copyright© 2006 TRM All rights reserved

3. Signální kanály

Otestoval jsem desítky různých komerčních systémů. Bohužel i ty z kategorie nejdražších se nakonec ukázaly jako značně rizikové při neúměrném propadu kapitálu.

Unikátní výjimkou je Trade Risk Management. Mám ho zařazený ve svém portfoliu už několik let. Fantasticky mi pomáhá k ziskovým obchodům.

Obchodní systém Trade Risk Management používá v ČR kolem 300 předplatitelů. Je nejvyšší čas, abyste se s ním seznámili i vy. A máte jedinečnou příležitost. Ve spolupráci s Ladislavem Mičákem, předním odborníkem na Hurstovu analýzu, jsme připravili

- **specializovaný seminář Trade Risk Management.**

Získáte na něm základní principy a použití tohoto jedinečného obchodního systému. Prozradíme vám také své osobní zkušenosti a tipy pro maximalizaci zisků.

Obchodní systém TRM si můžete objednat na našich stránkách.

Na co se mě nejčastěji ptáte

O obchodování na burze bylo napsáno mnoho nepravd. Na konkrétních otázkách a odpovědích Vám nabízím jiný pohled.

Patří obchodování na burze mezi nejrizikovější formy investic?

Kdo takhle uvažuje! Jsou to investiční společnosti, banky, instituce nebo snad obchodníci, kteří na burze vydělávají obrovské majetky? Anebo ekonomové, novináři, analytici, akademici - tedy ti, co se neživí praxí, ale teorií o trhu!

Obchodování na burze přináší riziko, ale riskují jen nepřipravení. Ti, kteří nepodstoupí ani základní finanční vzdělání a nemají trpělivost se učit.

Je lepší začít obchodovat s akcemi nebo s komoditami?

Každý trh má své pro a proti. Nelze jednoznačně říci, pro koho je vhodné obchodovat s akcemi a pro koho s deriváty. Obchod je především o psychologii, výběr trhu a systému stojí na druhém místě.

Komoditní trhy jsou o poznání rizikovější než trhy akciové. Nedoporučuji je začátečnickům.

Kolik potřebuji k obchodování na zahraničních finančních trzích peněz?

Neznám Vaši toleranci rizika, stupeň Vašeho vzdělání a praktických zkušeností. Všeobecně platí, že úplnému začátečnickovi postačí 5 tisíc dolarů. Musí začít opatrně a bez instrumentů pákového efektu. Paradoxně platí, že čím větší kapitál použijete, tím méně riskujete.

Můžu věřit tipům makléře?

Mnoho makléřů je placeno provizí z počtu obchodů, které udělají na klientských účtech. Nikoliv ze zisku. Jejich prvořadým zájmem je uzavřít co nejvíc obchodů. Zhodnocení finančních prostředků klienta stojí až na druhém místě. Tím neříkám, že jsou všechny tipy makléřů špatné. Já však věřím sobě a Vám doporučuji totéž.

Začnu vydělávat praktikováním metod získaných z Vašich seminářů?

Ano. Cílem mých seminářů je odstranit z obchodování na finančních trzích punc složitosti a nedostupnosti. Vytvořil jsem srozumitelná obchodní pravidla, která Vám ukáží, jak se s využitím technické analýzy, při správném money managementu a obchodní psychologii dopravujete k úspěchu.

Jsou semináře určeny i pro úplné začátečníky?

Vzdělávám obchodníky v celém znalostním spektru - od naprostých začátečníků až po profesionální tradery.

Každé úrovni je přizpůsoben výklad i obchodní metody. Po prvním semináři absolventi ovládají jednoduchý obchodní systém a jsou připraveni vést samostatné obchody.

Prosazujete metody vhodné k obchodování na všech trzích?

Mé metody můžete využít na všech finančních trzích, kde je dostatečná likvidita, a získáte-li z těchto trhů kvalitní data. Jsou založeny na technické analýze, kterou můžete uplatnit v různých obměnách a formách na trzích v odlišných časových pásmech.

Musím hovořit anglicky, abych mohl začít obchodovat na amerických trzích?

Znalost angličtiny je při obchodování s americkými akciemi a komoditami výhodou, ale k ziskovému obchodování ji nepotřebujete. Nakupování a prodávání finančních instrumentů probíhá přes internetové makléře. Jde o triviální aplikace s několika jednoduchými slovíčky pro zadávání objednávek. Ty se snadno naučíte. Mnoho mých klientů neovládá angličtinu, přesto s úspěchem obchodují.

Obchodujete na české burze?

Neobchoduji. S burzou jsem přišel do styku poprvé v Austrálii, kde jsem začal s tamními akciemi, později s asijskými futures indexy, australskými opcemi a posléze s US trhy. O naší burze jsem neměl informace.

U zahraničních trhů jsem zůstal, i když jsem se vrátil zpět do České republiky. Náš kapitálový trh je diametrálně odlišný v počtu titulů, jejich likvidity, objemu obchodů a v neposlední řadě také v komisních poplatcích.

Proč mám zvolit právě Váš seminář?

Vzděláváním českých investorů se zabývám od roku 2003. Vlastním diplom v technické analýze finančních trhů a diplom (Masters Degree) Queensland Univerzity. Jsem prezidentem České národní asociace technické analýzy www.cnata.cz, která je pod záštitou mezinárodní asociace technické analýzy – IFTA.

Investoval jsem desítky tisíc dolarů za přednášky a semináře světoznámých obchodníků. Obchodoval jsem a obchoduji na zahraničních trzích s celou škálou finančních instrumentů. Obchoduji daytrading, swing trading, position trading...

Mojí největší kvalifikací je schopnost kontinuálně zhodnocovat prostředky a efektivně předávat dál své zkušenosti.

Jsem si natolik jist kvalitou svých seminářů, že poskytuji v našich podmínkách ojedinělou záruku vrácení peněz, v případě nespokojenosti s obdrženými informacemi.

Zjednodušte si své obchodování

Obchodovat můžete dvěma způsoby - mechanicky nebo intuitivně. Nelze přesně říci, který způsob bude sedět právě Vám. Na to musíte přijít sami. Statistiky úspěšných a neúspěšných obchodníků na burze prozrazují, že 8 z 10 profitujících obchodníků používá mechanické obchodní systémy.

Obchodní systém je v podstatě jakákoliv obchodní metoda s předem nadefinovanými pravidly vstupu, výstupu a money managementu. Jestli Vámi zvolenou metodou obchodujete automaticky (vlastní obchody řídí makléř nebo Váš software na základě Vámi zadaných parametrů), nebo intuicí podle předem připraveného scénáře je celkem jedno.

Každopádně platí:

- **automatické systémy jsou výdělečnější než ty, do kterých musí obchodník během obchodu zasahovat.**

Důvod:

- **automatické systémy nezahrnují psychologii obchodníka.**

Právě špatná psychologie často zapříčiní, že se ze ziskové metody stane ztrátový byznys.

Při vytváření obchodního systému **není nutné znát absolutně všechno**. Důležité je **si uvědomit, komu a čemu bude daný obchodní systém sloužit**. A od toho odvodit výši kapitálu, toleranci rizika, časový rámeček systému.

Pro automatické obchodní systémy je vhodné využívat obchodní softwaru. Každý systém se totiž musí testovat a optimalizovat. Manuálně by šlo o zdlouhavý proces.

Tvorba obchodních systémů vyžaduje základní **znalosti technické analýzy a money managementu**, které se uplatňují vkládáním různých poznatků a myšlenek do jednotlivých pravidel v obchodních softwarech.

Obchodních softwarů je na trhu nespočet - od základních po sofistikované.

Ceny obchodních softwarů se pohybují od pár tisíc do mnoho desítek tisíc korun. Ne vždy cena odpovídá kvalitě. Občas i levné softwary obsahují funkce a doplňky, které byly ještě nedávno výsadou drahých nástrojů.

Mou volbou je Genesis a AmiBroker.

Po několika letech strávených nad technickou analýzou a nad různými systémy vím, že sestavit systém, který vydělává peníze, není velký problém. Ovšem sestavit systém, který odpovídá mým přísným kritériím, představuje práci na stovky, tisíce hodin.

Více než 60 nejužívanějších technických indikátorů

Abyste grafy a indikátory technické analýzy používali efektivně, musíte si uvědomit, že se dělí podle způsobu použití na příslušných fázích trhu na skupiny.

Hlavní typy používaných grafů

- Line Chart – spojnicový graf
- Bar Chart – čárkový graf
- Point and Figure Chart – bodově-číselný graf
- Three Line Break Chart – tři liniový přerušovaný graf
- Kagi Chart
- Renko Chart
- Japanese Candlesticks – japonský svíčkový graf
- Candle Volume Chart – svíčkový graf objemu
- Equivolume Chart – dvou objemový graf

Trendové indikátory

Trendové indikátory a křivkové studie mohou být použity k měření tržních trendů nebo dlouhodobých směrových pohybů. Termín „trend“ se užívá běžně a vyjadřuje „vytrvalost cenového pohybu v určitém směru“.

- Directional Movement – směrový pohyb
- M.A.C.D.
- Moving Average – Simple – jednoduchý klouzavý průměr
- Moving Average – Weighted – vážený klouzavý průměr
- Moving Average – Volume Adjusted – objemem korigovaný klouzavý průměr
- Moving Average – Time Series – klouzavý průměr – časová řada
- Parabolic SAR
- Performance – výkonnost
- Price Oscillator – cenový oscilátor
- Q-stick Indicator
- Time Series Forecast – předpověď časové řady
- Trendové čáry:
 - Trendlines – Resistance
 - Trendlines – Support
 - Trendlines – Channels (kanály)
- Zig Zag

Indikátory volatility

Následující indikátory slouží pro měření volatility. Volatilita je obecný termín používaný pro popsání velikosti denních (týdenních, měsíčních, apod.) cenových výchylek bez ohledu na jejich směr.

Změny ve volatilitě zpravidla vedou ke změnám cen.

- Bollinger Bands
- Commodity Selection Index – index výběru komodit
- Moving Average – Variable – kolísavý klouzavý průměr
- Standard Deviation – standardní odchylka

Indikátory hybnosti

Následující indikátory se používají pro měření hybnosti (momenta). Momentum je obecný termín pro popsání rychlosti, kterou se ceny pohybují ve vybraném časovém úseku. Změny hybnosti zpravidla vedou ke změnám cen.

- Accumulation Swing Index – swingový index akumulace
- Chande Momentum Oscillator – Chandeho oscilátor momenta
- Commodity Channel Index – index komoditních kanálů
- Dynamic Momentum Index – dynamický index momenta
- Intraday Momentum Index
- M.A.C.D.
- Momentum Indicator
- Price Oscillator – cenový oscilátor
- Relative Strength Index – index relativní síly
- Stochastic Oscillator
- Swing Index
- Trix
- Ultimate Oscillator – mezní oscilátor
- Williams % R
- Williams Accum/Dist – Williamsova akumulace/distribuce

Indikátory cyklů

Následující indikátory a křivkové studie slouží k měření cyklů. Většina cenných papírů, zejména futures a deriváty, má tendenci se vyvíjet v cyklicky se opakujících vzorcích. V klíčových cyklických intervalech proto často můžete předvídat cenové změny.

- Cycle Lines – cyklické křivky
- Fibonacci Timezones – Fibonacciho časové zóny

Indikátory tržní síly

Následující indikátory se používají k měření tržní síly. Každý z nich zahrnuje buď tržní objem (Market Volume) nebo počet otevřených kontraktů (Open Interest), které jsou základem pro měření síly trhu. Vyšší hladiny Market Volume a/nebo Open Interest obecně signalizují větší počet účastníků a tedy větší tržní sílu.

- Accumulation/Distribution – akumulace/distribuce
- Demand Index – index poptávky
- Chaikin Money Flow – Chaikinův peněžní tok
- Chaikin Oscillator
- Moving Average – Volume Adjusted - objemem korigovaný pohyblivý průměr
- Negative Volume Index – negativní index objemu
- On Balance Volume
- Positive Volume Index – pozitivní index objemu
- Price Volume Trend
- Volume Oscillator

Indikátory supportu a resistance

Následující indikátory a křivkové studie slouží k měření supportu a resistance. Pro ceny je běžné, že rostou/klesají jen do určité úrovně a pak se jejich vývoj obrátí. Tento fenomén, který je přičítán vývoji nabídky a poptávky, se nazývá support a resistance. Zahrnuje:

- Envelope – obálka
- Fibonacci – Arcs – oblouky
- Fibonacci – Fans – vějíře
- Fibonacci – Retracement – zpětný pohyb
- Gann – Lines - linie
- Gann – Fans - vějíře
- Gann – Grids - mřížky
- Quadrant Lines – kvadrantové křivky
- Speed Resistance Lines – křivky resistance rychlosti
- Tirone Levels
- Trendlines – Support
- Trendlines – Resistance

Williams %R (Percent R)

Momentový indikátor k naznačení překoupených nebo předprodaných úrovní trhu.

Williams % R je indikátor momenta vyvinutý Larry Williamsem, který měří přeprodané a překoupené cenové hladiny.

Výpočet Percet R je podobný výpočtu oscilátoru Stochastic:

$(\text{nejvyšší High za } n\text{-období} - \text{dnešní Close}) / (\text{nejvyšší High za } n\text{-období} - \text{nejnižší Low za } n\text{-období}) * 100$

Williams % R se pohybuje v rozmezí 0 až 100. Hodnoty mezi 0 a 20 signalizují překoupené úrovně a hodnoty mezi 80 a 100 přeprodané úrovně akcie.

Obrázek:

Popis obrázku:

Graf Ace Limited se 14 denním a 28 denním Williams %R ilustruje některé klíčové body:

- 14 denní %R je poměrně kostrbatý a je tedy náchylný k falešným signálům.
- 28 denní %R vyhlazuje datovou řadu a jeho signály jsou méně časté, ale důvěryhodnější.
- Když se křivka 28 denního %R dostala do překoupené nebo přeprodané oblasti, zůstala tam poměrně dlouho, zatímco cena akcie pokračovala ve vývoji ve stávajícím trendu.
- Některé velmi dobré vstupní signály dal 28 denní %R, když jeho křivka klesla pod hodnotu 50 a potvrdila tak změnu trendu.

Jako u všech ostatních indikátorů překoupenosti/přeprodanosti je nejlepší počkat na skutečnou změnu ceny akcie před tím, než umístíte Váš příkaz k nákupu nebo k prodeji. Pokud Vám např. Williams % R (nebo Stochastic, apod.) signalizuje, že akcie je překoupená, je rozumné počkat na skutečný začátek poklesu její ceny, než akcii prodáte. (Dobrym indikátorem k monitorování změn cenového trendu je MACD.) Není vyloučeno, že indikátor překoupenosti/přeprodanosti označí překoupenou/přeprodanou cenovou hladinu dlouho před tím, než začne cena akcie skutečně klesat/růst.

Zajímavým znakem indikátoru Percent R je jeho zvláštní schopnost předvídat zvraty ve vývoji ceny akcie. Indikátor téměř vždy vytvoří vrchol a začne klesat dolů několik dní před tím, než ho vytvoří a začne klesat i cena akcie. Podobně Percent R vytvoří dno a začne růst několik dní před stejným zvratem ceny akcie.

Shrnutí:

- Williams % R patří mezi oblíbené indikátory technických obchodníků. Je však třeba poznamenat, že Percent R se může dlouhodobě pohybovat poblíž extrémních hladin

překoupenosti a přeprodanosti. Není výjimkou, že indikátor klesne až na nulu, tedy na maximální hladinu překoupenosti, na velmi krátkou dobu se odrazí směrem nahoru, aby se nejkratší cestou vrátil zpět na překoupené úrovně. Tento fenomén se může opakovat dvakrát, třikrát i čtyřikrát, pak se křivka Percet R zvrátí směrem dolů, ale jen proto, aby chytila obchodníka do pastí, a už zase letí vzhůru.. Přestože taková situace nenastává příliš často, je třeba na extrémních úrovních jednat velmi opatrně a nenakupovat/neprodávat cenný papír dříve, než jsou signály tohoto indikátoru potvrzeny reálným vývojem ceny.

- Williams % R obvykle dosáhne vrcholu nebo dna několik dní předtím, než ho dosáhne i cena akcie a než dojde k cenovému zvratu.
- Pro potvrzení signálů Percent R a zvýšení jejich bezpečnosti je vhodné na křivku Williams % R aplikovat pohyblivý průměr, který Vám pomůže potvrdit opravdové cenové vrcholy a dna a tedy i pravděpodobné cenové zvraty.

Average Directional Index (ADX)

Trendový indikátor používaný k určení síly převládajícího trendu.

Average Directional Index (průměrný směrový index) byl vyvinut J. W. Wilderem pro měření síly stávajícího rostoucího či klesajícího trendu nebo potvrzení netrendového trhu.

ADX je oscilátor, který fluktuuje mezi 0 a 100. Nízké hodnoty okolo 20 signalizují slabý trend, vysoké hodnoty okolo 40 silný trend. Hodnoty nad 60 jsou spíše výjimkou. Indikátor neklasifikuje, zda je trend medvědí nebo býčí, pouze měří jeho sílu.

Obrázek 1:

Popis obrázku 1:

Když začne ADX zeslabovat z hodnoty nad 45 na hodnotu pod 45, znamená to, že současný trend ztrácí sílu a zřejmě nastane netrendové období. Naopak v případě růstu křivky ADX roste i síla stávajícího trendu.

ADX navíc dokáže identifikovat potenciální změnu mezi trendovým a netrendovým trhem. Když začne růst z hodnoty pod 20 na hodnotu nad 20, je to signál končícího netrendového období a nástupu nového trendu.

ADX je odvozen ze dvou dalších Wilderem vyvinutých indikátorů, které se nazývají Positive Directional Indicator (pozitivní směrový indikátor) +DI a Negative Directional indikátor (negativní směrový indikátor) –DI.

+DI (zelená křivka v grafu) měří sílu pohybů směrem vzhůru a –DI (červená křivka v grafu) měří sílu pohybů směrem dolů v daném časovém rámci (obvykle 14 dnů, týdnů, apod.).

Při překřížení obou křivek vznikají nákupní signály (+DI překříží –DI shora) a prodejní signály (+DI překříží –DI zdola). Na netrendovém trhu však mohou být tyto signály zavádějící, a proto je vhodné používat tento systém spolu s dalšími technickými indikátory.

Shrnutí:

ADX kombinuje +DI a –DI a tato data jsou pak vyhlazena pohyblivým průměrem. Výsledkem je indikace síly probíhajícího trendu. Samotná křivka ADX však neurčuje směr trendu, měří pouze jeho sílu.

Bollinger Band Width (BB Width)

Indikátor volatility, který se používá k identifikaci "sevření" na nízkých hodnotách a k určení konce trendů na vrcholných hodnotách.

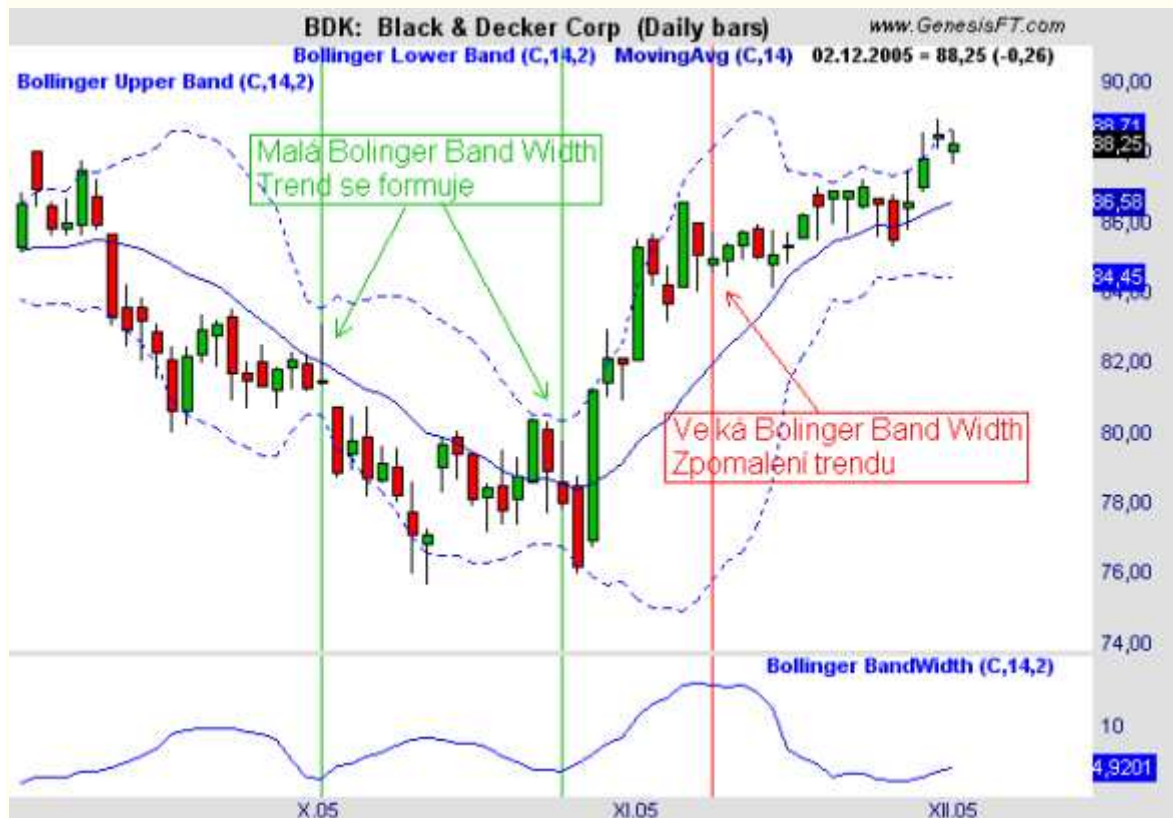
Bollinger Band Width (BB Width - šířka Bollinger Band)

Bollinger Bands měří volatilitu tak, že jsou umístěny podél pohyblivého průměru (MA). Tyto bands (pásy) se zakreslují ve vzdálenosti dvou standardních odchylek od pohyblivého průměru za určitou dobu a se změnou MA se tedy jejich hodnota také mění. Bollinger Band Width zaznamenává rozšiřování a zužování těchto BB v závislosti na vývoji volatility.

V průběhu rostoucí cenové volatility se vzdálenost mezi oběma bands rozšiřuje (BB Width vzroste) a naopak při nízké volatilitě na trhu se vzdálenost mezi oběma bands zužuje (BB Width klesne).

Charakteristickým znakem Bollinger Bands je to, že se období jejich zužování a rozšiřování mají tendenci střídat. Když jsou bands neobvykle daleko od sebe, je to často signál, že současný trend je u konce. Jsou-li velice blízko u sebe, znamená to, že na trhu pravděpodobně brzy začne nový trend.

Obrázek:

Popis obrázku:

Graf společnosti **Black & Decker** zachycuje Bollinger Band Width pro 14 denní období. Z obrázku je dobře vidět, jak často vysoká hodnota BB Width signalizuje zpomalení trendu (červené linie) a nízká hodnota BB Width formování nového trendu (zelená linie).

Oscilátor Stochastic RSI

Spojuje dohromady dva oscilátory Stochastics a RSI a slouží k určení přeprodané a překoupené úrovně RSI.

Oscilátor StochRSI byl vyvinut Tushardem Chandem a Stanlayem Krollem a měří hladiny indikátoru RSI v poměru k jeho rozpětí za stanovené časové období. StochRSI využívá RSI jako základ, na který aplikuje rovnici oscilátoru Stochastics. Výsledkem je oscilátor, který fluktuuje mezi 0 a 1.

Ve své knize The New Technical Trader z roku 1944 Chande a Kroll vysvětlují, že RSI se někdy dlouhou dobu pohybuje v rozsahu 20 a 80, aniž by dosáhl překoupených nebo přeprodaných úrovní, takže obchodníci, kteří RSI používají přijdou o velkou část ziskových obchodů. Chande a Kroll vytvořili indikátor StochRSI, aby zvýšili citlivost RSI a odhalili překoupené a přeprodané úrovně RSI.

RSI je momentum oscilátor, který porovnává rozsah zisků v poměru k rozsahu ztrát, zatímco Stochastics je momentum oscilátor, který porovnává zavírací cenu k rozpětí mezi high a low v daném časovém období.

RSI:

$$RSI = 100 - (100 / (1 + RS))$$

$$RS = (\text{Celkový zisk} / n) / (\text{Celková ztráta} / n)$$

n = počet sledovaných období

Stochastics:

$$\% K = 100 \times (\text{poslední Close} - \text{nejnižší Low} (n)) / (\text{nejvyšší High} (n) - \text{nejnižší Low} (n))$$

% D = 3- denní (týdenní, apod.) klouzavý průměr % K

(n) = počet sledovaných období

StochRSI:

$$\text{StochRSI} = (RSI (n) - RSI \text{ nejnižšího Low} (n)) / (RSI \text{ nejvyššího High} (n) - RSI \text{ nejnižšího Low} (n))$$

(n) = počet sledovaných období

Z rovnice je vidět, že StochRSI měří hodnotu indikátoru RSI v poměru k jeho rozpětí mezi high a low v určitém počtu sledovaných období. Když RSI zaznamená v daném období nové low, StochRSI je roven 0. Když RSI zaznamená nové high, StochRSI je roven 1. Hodnota 0,20 bude znamenat, že současná úroveň RSI leží 20% nad nejnižší hladinou dosaženou za toto období či 80% pod nejvyšší hladinou. Naopak hodnota 0,80 bude znamenat, že současná úroveň RSI leží

80% nad nejnižší hladinou dosaženou za toto období či 20% pod nejvyšší hladinou.

Obrázek :

Na grafu RSH je akcie po dosažení svého vrcholu v příkladném downtrendu. Série lower lows a lower highs potvrzují, že hlavní trend je medvědí. Podle Chandeho a Krolla takové podmínky nejlépe vyhovují StochRSI pro identifikaci překoupených úrovní, na kterých je vhodné akcii shortovat. Pokaždé, když StochRSI vzroste nad hodnotu 0,8, dává tím signál, že akcie je překoupená. Při poklesu indikátoru zpět pod hladinu 0,8 je proto vyslán prodejní signál (červené vertikální křivky). Naopak to funguje při poklesu pod úroveň 0,2.

Na obrázku je vidět, že některé signály přeprodanosti i překoupenosti by vedly k předčasným vstupům či výstupům a že StochRSI někdy vytváří pilovité útvary. Když je akcie v downtrendu, je někdy rozumné zvýšit úroveň indikátoru, při které ze shortu vystoupíte. V případě uvedeném v grafu by moudrý trader počkal, až StochRSI vzroste z přeprodané úrovně alespoň nad hodnotu 0,5, a teprve pak by své krátké pozici uzavřel. Tím by eliminoval např. pilovité tvary v květnu.

Shrnutí:

Indikátor StochRSI vysílá nákupní a prodejní signály v následujících situacích:

- Překoupenost a přeprodanost. Pokud se cena akcie pohybuje v uptrendu, nákupní signál je vyslán tehdy, když křivka StochRSI vzroste ze své přeprodané úrovně (pod 0,2) nad hladinu 0,2. Je-li naopak akcie v downtrendu, prodejní signál vzniká ve chvíli, kdy křivka indikátoru klesne ze své překoupené úrovně (nad 0,8) pod hladinu 0,8.

- **Překřížení střední linie.** Někteří tradeři sledují pohyby nad nebo pod 0,5 (což je středová linie StochRSI) jako potvrzení nákupních či prodejních signálů a aby se vyvarovali pilovitých formací. Pohyb z přeprodané úrovně nad 0,5 je nákupním signálem, který platí až do chvíle, než křivka StochRSI klesne zpět pod 0,5. Naopak prodejní signál vznikne při poklesu z překoupené úrovně pod hladinu 0,5 a trvá až do opětovného nárůstu nad 0,5.
- **Pozitivní a negativní divergence.** Pozitivní divergence následovaná růstem křivky StochRSI nad hladinu 0,2 je nákupním signálem a negativní divergence podpořená poklesem pod 0,8 je prodejním signálem.
- **Selhání.** Zpětný pohyb křivky StochRSI za hranici, na níž byl vyslán nákupní nebo prodejní signál je považován za selhání indikátoru. Zpětný nárůst nad hladinu 0,8 indikuje neúspěšný signál a obchodník by měl v takovém případě svou pozici pokrýt.
- **Silný trend.** Stejně jako mnoho jiných oscilátorů může i StochRSI dosáhnout překoupené/přeprodané oblasti a zůstat v ní poměrně dlouhou dobu. Pohyb jeho křivky nad 0,8 může znamenat přeprodanost, ale může také signalizovat silný uptrend, a proto v této oblasti zůstane delší dobu. Naopak rychlý pohyb pod 0,2 může znamenat začínající downtrend. Proto je vhodné StochRSI kombinovat s dalšími indikátory technické analýzy.

Ziskové strategie pro Dow Jones

Jak vydělávají na burze profesionální denní obchodníci a co se lze od nich naučit. Přesvědčte se sami, že ve zdánlivé jednoduchosti je síla...

1. strategie

Nákup každé akcie z Dow Jonese v poměru stejného dolarového množství (cena akcie x počet akcií) první den v měsíci a prodej poslední den v měsíci.

2. strategie

Stejná jako první, ale kupujeme první den v měsíci jen slabé akcie, tj. ty, které jsou pod MA (např. 5 či 10 MA)

Srovnání nákupu akcií, jestliže jsou pod / nad klouzavým průměrem (trend-following / counter-trend strategie)

Výsledek v % p.a. při:

MA	Nákupu akcií nad MA	Nákupu akcií pod MA
5	4.1	20.6
10	6.6	18.5
30	10.0	17.7
50	11.9	

Baseline Buy and Hold – performance 13,6% p.a.

Strategie pro Daytrading – Entry na Open a Exit na Close

1. Daytrading jen s využitím ceny

Pravidla:

- Jít long, jestliže Open cena je větší než včerejší závěrečná cena.
- Jít short, jestliže Open cena je nižší než včerejší závěrečná cena.
- Exit na konci dne.

Souhrn:

	Ziskových	Ztrátových obchodů	Výsledek bodů
Longy	298	264	40,7
Shorty	290	285	79,9

2. Daytrading s využitím TICK indikátoru

Pravidla:

- Jít long, jestliže opening TICK je vyšší než včerejší závěrečný.
- Jít short, jestliže opening TICK je nižší než včerejší závěrečný.
- Exit na konci dne.

Souhrn:

	Ziskových	Ztrátových obchodů	Výsledek bodů
Longy	299	259	489,3
Shorty	308	290	664

3. Daytrading s využitím TRIN indikátoru

Pravidla:

- Jít long, jestliže otvírací hodnota TRIN je nižší než včerejší závěrečná.
- Jít short, jestliže otvírací hodnota TRIN je vyšší než včerejší závěrečná.
- Exit na konci dne.

Souhrn:

	Ziskových	Ztrátových obchodů	Výsledek bodů
Longy	339	320	127,3
Shorty	245	249	282

4. Daytrading s využitím Ceny, TICKu a TRINu

Pravidla:

- Jít long, jestliže všechny ukazují long signál.
- Jít short, jestliže všechny ukazují short signál
- Exit na konci dne.

Souhrn:

	Ziskových	Ztrátových obchodů	Výsledek bodů
Longy	228	190	589
Shorty	178	177	193

Výsledky jsou z období 1999 – 2003.

Nejúspěšnější strategií se ukázala strategie s využitím samotného TICKu.

K obchodování těchto jednoduchých strategií jsou vhodné následující nástroje:

- ETF na Dow Jones – **DIA**
- Mini-sized DOW futures
- CFD kontrakty na Dow Jones
- Spreadbett kontrakty na Dow Jones

Princip tržních mechanismů Forex trhu I. část

Už víte, že FOREX trh je největší na světě a že Váš broker nebo instituce, se kterou obchodujete, obdrží ceny z centralizovaného přístupu nebo z mezibankovních sazeb. Jistě Vás zajímá, jak se tyto ceny vytvářejí.

Měny se obchodují v párech a každá má svůj symbol.

Zopakujme si, že pro americký dolar je to USD, pro japonský jen JPY, pro libru šterlink GBP, pro euro EUR a pro švýcarský frank CHF. Takže EUR/USD by byl euro-dolar pár. GBP/USD by byl libra šterlink-dolar pár a USD/CHF by byl dolar-švýcarský frank pár a tak dále.

USD jsou zpravidla, až na několik málo výjimek (libra šterlink, euro dolar, australský dolar a novozélandský dolar), uváděny jako první.

První uvedená měna se nazývá základní měna.

FX ceny tvoří ve skutečnosti dvě čísla:

- **první = nabídka**
- **druhé = poptávka (požadovaná cena)**

Například EUR/USD = 0.9950/0.9955.

- **0.9950 je cena nabídky. Cena, kterou jsou obchodníci připraveni zaplatit za nákup EUR proti USD.**
- **0.9955 je cena poptávky. Cena, za kterou jsou obchodníci připraveni prodat EUR proti USD.**

Sazby se někdy zkracují na dvě poslední číslice měny - 50/55. Každý broker má své vlastní zvyky. Některý bude uvádět celé číslo, jiný pouze poslední dvě.

Rozdíl mezi cenou nabídky a cenou poptávky = cenové rozpětí.

Pro čtyři hlavní měny je rozpětí běžně plus minus 5 pipů (pointů).

Pip je nejběžnější zvýšení měny.

Jestliže se EUR/USD posune z 0.9550 na 0.9551, je to jeden pip.

Pip je poslední desetinné místo ceny.

Pip udává výši Vašeho zisku nebo ztráty.

Jelikož má každá měna vlastní hodnotu, je nezbytné vypočítat její hodnotu pipu. Samozřejmě chceme konstantní hodnotu, takže budeme předpokládat, že všechno přeměníme na US dolary.

V měnách, kde je US dolar uveden první, bude kalkulace následující: příklad JPY sazby 116.73 (JPY má pouze dvě desetinná místa, většina ostatních měn má čtyři).

V případě JPY bude tedy 1 pip .01.

USD/JPY: (.01 děleno kursem měny = hodnota pipu), takže $.01/116.73=0.0000856$. Zdá se, že je to hodně velké číslo, ale později Vás ještě seznámím s velikostí lotu (kontraktu).

USD/CHF: (.0001 děleno kursem měny = hodnota pipu), takže $.0001/1.4840 = 0.0000673$.

USD/CAD: (.0001 děleno kursem měny = hodnota pipu), takže $.0001/1.5223 = 0.0001522$.

V případě, kde US dolar není uveden jako první, a my se chceme dostat do US dolarové hodnoty, musíme udělat ještě jeden krok.

EUR/USD: (0.0001 děleno kursem měny = hodnota pipu), takže $.0001/0.9887 = \text{EUR } 0.0001011$. Ale my se chceme vrátit k US dolarům, provedeme tedy další malou kalkulaci - EUR x kurs měny, tzn. $0.0001011 \times 0.9887 = 0.0000999$. Po zaokrouhlení nahoru dostaneme 0.0001.

GBP/USD: (0.0001 děleno kursem měny = hodnota pipu). Takže $0.0001/1.5506 = \text{GBP } 0.0000644$. Protože se chceme vrátit k US dolarům, provedeme GBP x kurs měny, tzn. $0.0000644 \times 1.5506 = 0.0000998$. Po zaokrouhlení nahoru dostaneme 0.0001.

Možná obracíte oči v sloup a obáváte se, že budete muset tohle všechno počítat. Uklidním Vás. **Téměř všichni brokeri to udělají za Vás.** Možná použijí mírně rozdílné postupy, ale výsledky zůstanou stejné.

Ve druhé části Vám ukážu, jak tyto zdánlivě nic neříkající sumy můžeme spočítat.

Princip tržních mechanismů Forex trhu II. část

V první části článku jsem Vám vysvětlil, že měny jsou stanoveny v pipech. Abychom tato malá zvýšení vůbec využili a zaznamenali zisk nebo ztrátu, je vhodné obchodovat velké množství jednotlivé měny.

Spot FOREX se tradičně obchoduje v lotech, jinak řečeno v kontraktech. Normální velikost lotu je \$100 000. V posledních letech je minimální velikost lotu \$10 000. Ta se může v budoucnu změnit.

My budeme pro názornost používat velikost lotu \$100 000. Abychom viděli, jak to ovlivní hodnoty pipu, ukážeme si několik příkladů.

USD/JPY v kursu měny 116.73

$(.01/116.73) \times \$100,000 = \8.56 za pip

USD/CHF v kursu měny 1.4840

$(0.0001/1.4840) \times \$100,000 = \6.73 za pip

V situacích, kdy není US dolar uveden jako první, je vzorec trochu jiný.

EUR/USD v kursu měny 0.9887

$(0.0001/0.9887) \times \text{EUR } 100,000 = \text{EUR } 10.11.$

Pro návrat na US dolary musíme udělat další krok.

$\text{EUR } 10.11 \times \text{kurs měny, tzn. EUR } 10.11 \times 0.9887 = \$9.9957.$

Po zaokrouhlení nahoru dostaneme \$10 za pip.

GBP/USD v kursu měny 1.5506

$(0.0001/1.5506) \times \text{GBP } 100,000 = \text{GBP } 6.44.$

Pro návrat na US dolary uděláme další krok.

$\text{GBP } 6.44 \times \text{kurs měny, tzn. GBP } 6.44 \times 1.5506 = \$9.9858864.$

Po zaokrouhlení nahoru dostaneme \$10 za pip.

Váš broker možná bude mít pro výpočet hodnoty pipu k velikosti lotu jiný postup. Ať to dělá jakkoliv, bude Vám schopen říct, jaká je hodnota pipu určité měny, kterou v konkrétní době obchodujete.

Pamatujte si:

- **jak se pohybuje trh, bude se měnit hodnota pipu jednotlivých měn.**

Jak vypočítáte zisk nebo ztrátu

Předpokládejme, že chcete koupit US dolary a prodat japonský jen. Sazby jsou 116.70/116.75 a protože kupujete US, budete vycházet ze sazby 116.75, ve které jsou obchodníci připraveni prodat. Koupíte tedy 1 lot \$100,000 v 116.75.

Za několik hodin se cena posune na 116.95 a Vy se rozhodnete uzavřít obchod. Požádáte o novou sazbu a dostanete 116.95/117.00. Jelikož jste právě uzavřeli obchod (na počátku obchodu jste nakoupili, pro uzavření samozřejmě prodáte), přijmete cenu 116.95. Cenu, ve které jsou obchodníci připraveni koupit.

Rozdíl mezi 116.75 a 116.95 je .20 nebo-li 20 pipů. Když použijeme zmíněný vzorec, dostaneme $(.01/116.95) \times \$100,000 = \8.55 za pip $\times 20$ pipů $= \$171$.

V případě EUR/USD se rozhodnete prodat EUR a dostanete sazby 0.9885/0.9890. Budete tedy vycházet z 0.9885. Prodáváte a potřebujete kupce. Kupec nabízí 0.9885, z toho musíte vycházet.

O několik hodin později se EUR přesune na 0.9805 a Vy požádáte o cenu. Dostanete 0.9805/0.9810 a vezmete 0.9810.

Původně jste prodali EUR, abyste otevřeli obchod. Nyní, abyste obchod zavřeli, musíte Vaši pozici vykoupit zpět. Abyste ji vykoupili, vezmete cenu 0.9810, ve které jsou obchodníci připraveni prodat.

Rozdíl mezi 0.9810 a 0.9885 je 0.0075 nebo 75 pipů. Použijeme-li nám už známý vzorec, máme nyní $(.0001/0.9810) \times \text{EUR } 100,000 = \text{EUR } 10.19$: $\text{EUR } 10.19 \times \text{kurs měny } 0.9810 = \9.99 (\$10), takže $75 \times \$10 = \750 .

Pamatujte si:

- **pokud někdy v budoucnu vstoupíte do obchodu anebo ho opustíte, budete vystaveni cenovému rozpětí sazeb nabídky a poptávky.**

Zpravidla platí:

- **když kupujete měnu, použijete cenu nabídky**
- **když prodáváte, použijete cenu poptávky**
- **pokud kupujete měnu, zaplatíte cenové rozpětí při vstupu do obchodu**
- **pokud prodáváte měnu, zaplatíte až když z obchodu vystupujete.**

Princip tržních mechanismů Forex trhu III. část

Do Forex trhu přivádí všechny byznysmeny pákový efekt. Dosáhnete ho použitím maržového účtu, který je pro Forex trhy příznačný. Téma marže je neustále diskutováno a někteří tradeři tvrdí, že příliš velká marže je nebezpečná. Jejich názor není od věci. Proto je důležité, abyste dobře znali, co je maržový účet, maržová výzva nebo udržovací marže.

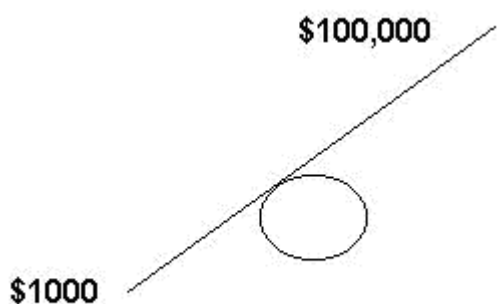
Maržový účet (margin account)

Jde o spekulativní účet, z kterého si můžete koupit Forex buď v hotovosti nebo na půjčku. Podle toho, co Váš broker akceptuje. Množství vypůjčených peněz závisí nejen na brokerovi, ale hlavně na Vás.

Jakmile na účet vložíte peníze, budete schopni obchodovat. Broker také určí, kolik požaduje za obchodovanou pozici (lot).

Za půjčku (spekulaci s vypůjčenými penězi) ručí Vaše počáteční marže (vklad).

V minulosti bylo těžké najít společnosti připravené nabízet maržové účty. Dnes získáte prakticky jakoukoliv půjčku s 1 % marží. To znamená, že s pouhými 10 tisíci dolary můžete ovládat 100 tisíc dolarů.

Za každý 1 000 dolarů, které máte, můžete vzít lot 100 000 dolarů. Pokud tedy máte 5 000 dolarů, mohou Vám na Forex umožnit obchodovat až s 500 000 dolary!

Minimální záruka (marže) za každý lot se bude mezi brokery lišit. Ve výše uvedeném příkladu požadoval broker marži 1 %. To znamená, že za každých obchodovaných 100 000 dolarů chtěl 1 000 dolarů jako záruku na pozici.

Někteří brokeři mohou o víkendech požadovat vyšší marži. Marže 1% během týdne může přes víkend stoupnout na 2 % i výš. Výše marže závisí výhradně na Vašem brokerovi. Některý požaduje 0,5 %, jiný 3 nebo 5%.

Pravidla marže mohou být v některých zemích právně upravena. Maržové požadavky a úroky se mezi brokerem a obchodníkem často liší. Vždy si tedy společnost, se kterou obchodujete, prověřte.

Maržová výzva (margin call)

Je v podstatě výzvou brokera v případě ohrožení Vaší pozice. Jakmile totiž broker z jakéhokoliv důvodů usoudí, že je Vaše pozice v nebezpečí (např. máte pozici \$100 000 s marží jedno procento (\$1 000) a Vaše ztráty se blíží k Vaší marži (\$1 000)), zavolá Vám.

Vyzve Vás, abyste vložili více peněz nebo pozici uzavřeli. Omezíte tím Vaše i jeho riziko.

Udržovací marže (maintenance margin)

Udržovací marže je množství zisku nebo ztráty, které vykazuje Váš účet při otevření pozic.

Řekněme, že jste si právě u brokera založili účet \$10 000. Vezmete 5 lotů USD/JPY, což je \$500 000. K zabezpečení broker potřebuje \$5 000 (1%). Obchod jde špatně a Vaše ztráty se rovnají \$5001. Broker po Vás může chtít přidání peněz na účet a provede maržovou výzvu. Důvod, proč může udělat maržovou výzvu je ten, že ačkoli máte na účtu ještě \$4 999, potřebuje je jako záruku. Umožní Vám je používat jen tehdy, když neohrozíte sebe nebo jeho.

Další příklad. Máte účet s \$1000 a nakoupen 1 lot (\$100 000). Těchto \$1 000 (1% marže) nemáte pro obchodování k dispozici. Peníze stále patří Vám, ale po dobu, kdy máte marži, je broker potřebuje jako záruku.

Pákový efekt je začleněn do mého úvodního semináře. Tam Vám o něm řeknu víc.

Bezpečným gigantem je FOREX

Největším finančním trhem na světě je FOREX. Je otevřen nepřetržitě 24 hodin a jeho denní odhadovaný obrat činí 1,2 trilionů dolarů. To je víc než celkový obrat všech světových akciových trhů za jakýkoliv daný den.

FOREX je odvozen od Foreign Exchange. Jeho podstatou je **nákup a prodej světových měn**.

Je likvidním trhem a **poskytuje ideální podmínky** pro obchodování.

Na rozdíl od mnoha jiných cenných papírů nemá FX trh stanovenou burzu.

Obchoduje se prostřednictvím bank, brokerů, obchodníků, finančních institucí a soukromých osob. V minulosti se obchody vyřizovaly po telefonu, dnes prostřednictvím internetu.

Díky tomu je FOREX **na dosah mnoha investorům** (i těm menším).

Ve FX terminologii se často vyskytuje termín **INTERBANK**. Původně šlo o banky a velké instituce, vyměňující si informace o aktuálních sazbách světových měn.

Trh pokročil do té míry, že termín INTERBANK nyní **představuje kdokoliv, kdo je připraven koupit nebo prodat měnu.**

Většina brokerů a bank **používá centralizovanou podporu pojištění spolehlivosti cen.**

Všechny FX ceny pro prodej i koupi jsou z důvěryhodných zdrojů. Tvoří je 300 největších subjektů obchodujících na FX trhu. To dává záruku plynulého vyřizování objednávek.

Přes 90 % všech měn se obchoduje proti US dolaru.

Mezi další čtyři nejvíce obchodované hlavní měny patří:

- euro (EUR)
- japonský jen (JPY)
- libra šterlink (GBP)
- švýcarský frank (CHF)

Měny se obchodují v párech a vyměňují jedna za druhou.

Sazba nese název **kurz měny**.